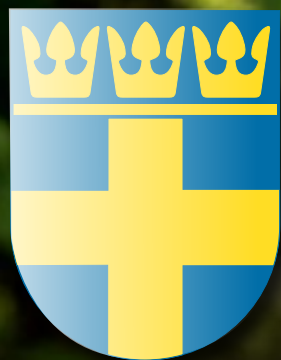

nr 4, 2016

FÖRSVARSS UTBILDAREN

Ungdomar på överlevnadskurs

Innehåller kurskatalogen
för vinter/vår 2017

DET FINNS MÅNGA SÄTT ATT ENGAGERA SIG PÅ!

SVENSKA FÖRSVAR'SUTBILDNINGFÖRBUNDET är en mångfacetterad organisation som genom sina medlemmar verkar till stöd för samhällets säkerhet sedan 1912. Vi i Försvarsutbildarna har genom årens lopp genomfört flera och stora förändringar för att anpassa oss till förändrade säkerhets- och försvarspolitiska realiteter där vår verksamhet numera omfattar allt från den enskildes säkerhet till samhällets försvar.

Jag har funderat över vad som gjort att jag ägnat nästan 50 år av mitt liv åt den här rörelsen. För egen del har jag under dessa år provat på olika delar av vår verksamhet. Jag startade som ungdomselev och via värnpliktsutbildning på Kustjägarskolan och

olika befälskurser i dåvarande FBUs regi gick jag vidare i systemet och är idag major i reserven. Har under åren sysslat med ungdomsutbildning, varit instruktör och lärare åt hemvärnet, instruktör på centrala och regionala kurser. Jag har också provat på olika styrelseuppdrag, från förbundssekreterare i regionalt förbund till Överstyrelsens ordförande. Slutsatsen på den inledande frågan blir för min del: Försvarsutbildarna har väldigt mycket att erbjuda den som vill engagera sig inom vårt verksamhetsområde.

Vi har nyligen genomfört en medlemsenkät. Ett av de områden som verkade oklara var möjligheten att engagera sig i olika delar och att man kan göra olika saker över tid. Här måste vi tillsammans verka för att tydliggöra och marknadsföra att en medlem över tid kan engagera sig på olika sätt i vår verksamhet. Nedan ser du min lista på exempel:

- Man kan vara medlem för att ta uppdrag eller teckna avtal med Försvarsmakten eller för krisberedskap.
- Man kan vara instruktör eller funktionär eller ingå i en styrelse.
- Man kan verka med ungdomar, som ungdomsledare eller instruktör.
- Men också att "bara" delta för intresse kring försvarsfrågor och möjlighet till seminarier etc.
- Eller att bidra till sin personliga utveckling genom förbundens olika medlemsaktiviteter eller genom att delta på utbildning.

Det går att kombinera detta över tid så att man inte tror att man behöver sluta för att man för tillfället inte hinner med ett djupare engagemang. Alla medlemmar behövs!

I vår verksamhetsidé står det att "Vi inkluderar och välkomnar alla som vill engagera sig inom vårt verksamhetsområde och delar den värdegrund vi håller gemensamt med Försvarsmakten samt vad som framgår av våra stadgar".

Att vi får ut budskapet att alla medlemmar behövs, är inte minst viktigt när våra tjänster nu är efterfrågade av Försvarsmakten och inom krisberedskapssystemet. Till er som är medlemmar och funktionärer. Rekrytera medlemmar. Föreslå och uppmärksamma personer som du bedömer lämpliga som funktionärer eller instruktörer. Det är viktigt så att vi inte behöver hamna i en situation där vi måste prioritera/välja bort uppdrag p g a resursbrist, när vår verksamhet är efterfrågad och vi har möjligheter att utvecklas.

För min del har det varit en fantastisk resa som jag gärna ser att många andra också får uppleva.

BERTIL GARPLAND, Överstyrelsens ordförande

Från Svenska Försvarsutbildningsförbundet

ANSVARIG UTGIVARE:
Generalsekreterare Bengt Sandström

CHEFREDAKTÖR:
Kommunikationschef Per Klingvall
e-post: info@forsvarsutbildarna.se

REDAKTÖR:
Tommy Jeppsson

REDAKTIONSSEKRETERARE:
Anna Karlsson

ANNONSCHEF:
Kontakta 08-587 742 00 eller
info@forsvarsutbildarna.se

OMSLAGSBILD:
Ungdomar på överlevnadskurs. Foto: Per Lunqe

ADRESS:
Karlavägen 65, Stockholm

POSTADRESS:
Box 5034, 102 41 Stockholm

TELEFON:
08-587 742 00

TELEFAX:
08-587 742 90

POSTGIRO:
69310-1

E-POST:
forsvarsutbildaren@forsvarsutbildarna.se

HEMSIDA:
www.forsvarsutbildarna.se

ORIGINALFRAMSTÄLLNING/TRYCK:
Tryckerigruppen AB

ADRESSÄNDRINGAR:
adressandring@forsvarsutbildarna.se

Manusstopp för Försvarsutbildaren nr 5/16 är den
19 okt 2016. Nr 5 kommer ut den 14 dec 2016.

Upplaga 26 000 ex/utgivning, 5 nr under 2016.

UPPMÄRKSAMMA VÅRA VETERANER!

PÅ FACEBOOK kan nu flera av oss se en massa män och kvinnor som gör armhävningar och uppmanar kamrater att genomföra 22 armhävningar under 22 dagar. Det kan ju förefalla både komiskt och konstigt men det finns en mer allvarlig förklaring till detta och att det är ett sätt att få uppmärksamhet för våra veteraner. Att det just är 22 kommer av att det är så många veteraner i USA som tar livet av sig varje dag och att denna "Challenge" har startat i USA.

För egen personlig del gör jag detta av respekt för alla våra veteraner oaktat insats. I mitt tidigare arbete i Försvarsmakten fick jag, först som informationschef och senare under en kort period som chef för personalavdelningen för all insatsverksamhet, se många bra och positiva exempel på det som gjorts men även komma i kontakt med de som inte haft lika positiva upplevelser av sin internationella tjänst som de allra flesta haft.

Som chefredaktör för den här tidningen har jag förmånen att påverka innehållet och har därför sett till att vi uppmärksammar en del av veteranverksamheten genom det privata initiativet Veteran Rapid Reaction (VRR). Vi skriver om VRR:s arbete med att samla in pengar för veteraner som far illa på olika sätt, vilket vi gör på sidan 22. Skänk dem en tanke och gärna pengar för att hålla deras verksamhet igång

men känn er inte begränsade till VRR utan övriga delar av Veteranförbundets verksamhet är minst lika viktiga.

Istället för att nominera enskilda individer i "22/22 Challenge" så har jag dag för dag uppmanat olika ansvariga representanter för de frivilliga försvarsorganisationernas tidningar att även de göra reportage om veteranerna och på så sätt sprida kunskapen om allt som görs. Det är Försvarsutbildarens bidrag för att kunskapen och kännedomen om veteranfrågan ska spridas.

En annan fråga som kommit upp är den om att åter aktivera värnplikten, nu som ett komplement till det anställda försvaret. När tidningen når er läsare så har utredaren Annika Nordgren Christensen presenterat sitt förslag och det ska bli spännande att se vad hon kommer att presentera. Av förhandstips i tidningar och på sociala medier kan man utläsa att det förväntas bli en könsneutral värnplikt där alla unga män och kvinnor åtminstone kommer att mönstra. Det är regeringen som äger frågan men oaktat vilket förslaget blir så kommer vi i Försvarsutbildarna att med intresse följa frågan och se hur vi bäst kan stödja den fortsatta utvecklingen av Försvarsmakten. Detta är en av de saker som vi är till för inom den helhet som Totalförsvaret utgör.

Vi lever just nu i en tid med ett oroligt omvärldsläge, ett förändrat totalförsvar med ett nytt civilt försvar och sannolikt också en aktiverad värnplikt. Det sker en hel del förändringar för vår beredskap och därmed höjs tröskeln för någon att angripa oss. Vi i Försvarsutbildarna bidrar till den tröskeleffekten.

PER KLINGVALL, Kommunikationschef

EN RÅDIG INSATS

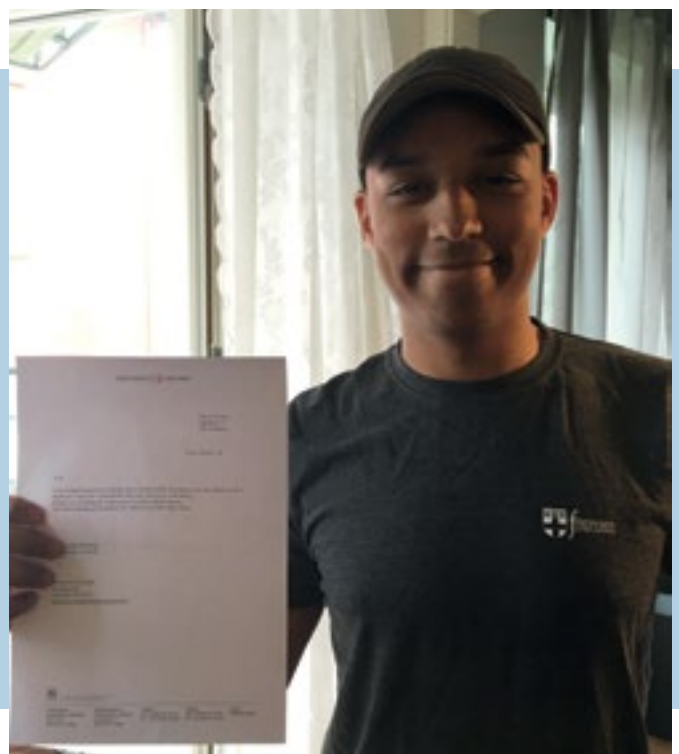
DEMIS KHAYER är en av våra medlemmar och blivande hemvårnssjukvårdare. I samband med hemresan från Fårö där Demis precis genomfört grundkurs i sjukvård så omhändertog han en av passagerarna på färjan till fastlandet som hastigt insjuknat.

– Timingen kunde inte ha varit mer lämplig. Fem timmar efter uttryckningen fick jag rycka in skarpt på båten hem. Jag får rikta ett stort tack till kurspersonalen för utbildningen, säger Demis.

Bra gjort för det rådiga ingripandet.

TEXT: PER KLINGVALL

Demis – hjälte i vardagen. Foto: Privat

MSB:s fältguide

MSB HAR UPPDATERAT en fältguide för myndigheters samarbete med frivilliga och frivilligorganisationer under kriser. Fältguiden har nu förtydligats genom att definitioner av viktiga begrepp lagts till. Det finns även ett anställningsavtal för statliga myndigheter med i guiden.

Med utgångspunkt från Västmanlandsbranden och flyktingsituationen förra året är det tydligt hur viktigt det är att samhället kan ta emot hjälp från frivilliga, skriver

MSB:s GD Helena Lindberg i guiden. Men, enligt Helena Lindberg, så finns det svårigheter som avtal, ersättning, ledning och samordning.

Vidare: MSB har till uppgift att stödja och främja användningen av frivilliga inom krisberedskapen. Enligt MSB och Helena Lindberg råder det brist på enkla samverkansformer som uppfyller de krav som ställs på myndigheter, som tydliga ansvarsförhållanden och befogenheter. Fältguiden ska vara ett steg framåt.

En fältguide klarar ut avtal för frivilliga under insatser. Foto: MSB

Krisberedskap utvärderas efter strömavbrott

ÖVER HUNDRA TUSEN kunder blev utan el när en transformator fattade eld i ställverket Repbäcken utanför Borlänge. Nu samlar Länsstyrelsen i Dalarna in uppgifter från olika aktörer för att utvärdera och förbättra krisberedskapen.

Det var den 9 augusti som en brand utbröt i ställverket. Länsstyrelsen ställer frågor och inväntar svar från flera myndigheter.

– Dels uppmanar vi att de ska utvärdera inom sin egen organisation vad som kan göras bättre, dels vill vi veta hur de uppfattat att kommunikationen och informationen fungerat, säger Karin Jonasson, handläggare för krisledningsförmåga och tjänsteman i beredskap på Länsstyrelsen i Dalarna, till dt.se.

Hon fortsätter.

– Vi kanske uppfattar att det fungerar bra men någon annan tycker att det funkade dåligt.

Fokus i uppföljningen ligger på ledning och samverkan och hur kontakten mellan olika aktörer, kommuner, räddnings-

tjänst, polis, Försvarmakten och landstinget fungerar.

– Vi efterfrågar förslag på förbättringsområden.

Ett strömavbrott som detta, där elen slås ut genom att en komponent slutar fungera, belyser enligt dt.se, sårbarheten i samhället. Men det är inte helt lätt att få gehör för krismedvetenhet, menar Karin Jonasson vidare.

– Det är en utmaning, speciellt när det kostar pengar. Det gäller både för myndigheter, privata företag och privatpersoner. Det är inte så kul att investera i saker som bara blir stående. När det händer något sådant här får man passa på – då är myndigheter och människor mer villiga att lyssna, säger Karin Jonasson.

Olyckliga omständigheter kommer alltid att finnas och allt kan man inte skydda sig mot, säger Karin Jonasson.

– Det är en kostnadsfråga, hur mycket vi ska kunna skydda oss och vad man ska betala, säger hon.

Säker kommunikation ska utredas

I SOMRAS tillsatte regeringen en utredning som ska föreslå en utvecklad och säker lösning för kommunikation mellan aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar.

– Det är angeläget att reda ut frågan om användningen av frekvensutrymmet i 700 MHz-bandet innan hela frekvensutrymmet fördelas, för att säkerställa en kostnadseffektiv ip-lösning för bredbandstjänster inom polis, räddningstjänst och försvar. MSB kommer givetvis att bistå utredaren eftersom vi bedömer att frågan är akut, säger MSB:s generaldirektör Helena Lindberg till Aktuell Säkerhet.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 28 februari 2017. Delar av uppdraget som rör aktörernas behov och krav ska redovisas redan den 15 oktober 2016.

– Behovet av lp- och bredbandstjänster är stora hos våra samhällsviktiga aktörer och detta innebär en komplettering och vidareutveckling av Rakelsystemet, säger Helena Lindberg.

Blåljusmyndigheterna och Försvarmakten ska få bättre kommunikationsutrustning. Foto: MSB

Det är MSB som ansvarar för att driva och utveckla Sveriges nationella kommunikationssystem Rakel som används av aktörer inom polis, försvar, räddningstjänst och hälso- och sjukvård.

MSB har under våren 2016, i ett svar till regeringen tillsammans med aktörerna identifierat behoven av ökad datakapacitet och arbetar för att skapa förutsättningar för ett mobilt bredbandsnät som ska användas av samhällsviktig verksamhet.

Inryckning för 224:e kursen kadetter

UTANFÖR SAMLINGSSALEN samlas nya kadetter som ska bli en del av 224:e kursen på Militärhögskolan Karlberg.

– Det känns väldigt roligt och pirrigt att få börja på Karlberg och få en bra ledarskapsutbildning och bli officer, säger den just inskrivna kadetten Sara Noreen på Militärhögskolans hemsida.

Den grundläggande officersutbildningen på Karlberg sker i dag i en akademisk miljö

genom samarbetet med Försvarshögskolan som ansvarar för utbildning inom ämnena krigsvetenskap (stridsteknik, taktik och strategi), militärteknik, ledarskap, fysiskt stridsvärde och engelska på det treåriga officersprogrammet.

När kadetterna examineras har de en akademisk yrkesexamen på 180 högskolepoäng och kan anställas som officerare med fänriks grad i Försvarmakten.

Karlbergs slott vid general Micael Bydén's tillträde som ÖB. Nu intar 224:e kursen slottet. Foto: Joel Thungren / Försvarmakten

Allvarliga brister i skyddsrum

I STORT SETT samtliga skyddsrum i Stockholm får underkänt vid en besiktning. Dessutom gör brist på pengar att det nu går allt längre tid mellan kontrollerna. Det skriver Hem & Hyra.

I dag finns 6 700 skyddsrum i Stockholm uppdelade i A- och B-områden beroende på befolkningstätheten. De flesta får minst en anmärkning när de besiktigas och det tar allt längre tid mellan kontrollerna. 4 800 skyddsrum väntar på kontroll, men endast 200 kommer att få en besiktning i höst.

– Vi halkar efter eftersom vi saknar pengar. Förut låg vi

problem med att entreprenörerna inte gör rätt. De har släppt in dem för lättvindigt. Ibland har de till och med sågat upp hål i väggen och satt in fönster. Andra fel är att det saknas utrustning. Det har plockats bort under årens lopp, säger Björn Wallin på BLP Entreprenad.

De allmännyttiga bolagen i Stockholmsområdet sätter av miljontals kronor varje år för reparationer, Stockholmshem en kvarts miljon kronor, Svenska Bostäder mer än 320 000 kronor och Familjebostäder räknar med 300 000 kr.

– De upprustningar som krävt återbesiktning har kostat mellan 100 000 och 400 000 kronor, säger Jenny Bicho på Familjebostäder.

Anders Hansson, moderat riksdagsman, motionerar nu för att införa en skyddsrumavgift för att på så sätt säkerställa regelbundna inspektioner av skyddsrum och att höja kvaliteten. Han jämför

det med en rutin liknande den som krävs för sotning. Det ska höja medvetenheten hos skyddsrumsköterare.

– Det handlar även om att MSB måste informera hyresvärdarna, så att de inte riskerar att drabbas av höga merkostnader. Man måste ha en dialog så att man förstår vilka krav skyddsrumslagen ställer. MSB måste kontrollera mycket mer än man gör idag, säger Anders Hansson.

på ett tio- till tolvårsintervall mellan besiktningarna men nu är det mycket längre. Det finns skyddsrum i Stockholm som inte besiktigats sedan 1998, säger Annelie Larsson på MSB till Hem & Hyra.

Problemet med långa perioder mellan besiktningar är att mycket kan hända med en fastighet över tiden. Stölder i förråd är ett problem, kunskapsbrist om renoveringar och andra ingrepp i fastigheten är andra.

– Fastighetsägarna har

CARL viktig för undsättning

ALLA SMARTA mobiltelefoner med GPS-mottagare kan fungera som en slags enkel nödsändare. Det är grundtanken bakom tjänsten CARL som testats av Sjö- och flygräddningscentralen under två somrar. Det skriver myndigheten på sin hemsida.

CARL, Call And Rescue Link, innebär att Sjö- och flygräddningscentralen, JRCC, skickar ett sms till den nödställdes mobiltelefon. I sms:et finns en internetlänk som den nödställda ska klicka på. När tekniken fungerar som det är tänkt, blir därmed den nödställdes position synlig på JRCC:s skärmar.

Det krävs att den nödställda har en smartphone med in-

byggd GPS, att telefonen har platsdelning aktiverad och att den nödställda befinner sig inom ett täckningsområde för datatrafik.

Tjänsten har testats av JRCC under två somrar. Resultatet har då varit godkänt. En fördel är att räddningsinsatserna kan begränsas i de fall det finns en säker position.

– Istället för att skicka ut många resurser som räddningsbåtar och helikoptrar för att lokalisera en nödställd kan det räcka med att vi bara skickar ut en båt som kan gå direkt till den nödställda och assistera, säger Jonas Malmstedt som är räddningsledare på JRCC, på sjofartsverket.se.

Drönare mot bränder

SOMMARENS gräs- och skogsbränder, inte minst i Väst-sverige, har triggat räddningstjänsterna i Lilla Edet, Stenungssund och på Tjörn att använda ett nytt vapen mot lågorna, drönare.

– På senaste tiden har vi använt den väldigt mycket i och med alla skogsbränder. Den ger en överblick över händelsen väldigt fort, säger räddningschefen Carl-lan Bissmark till Bohuslänningen.

I Stenungssund finns två drönare stationerade, en som

är lite mindre och alltid med vid utryckningar och en större som även är utrustad med värmekamera och därmed även kan användas i mörker.

Idén att använda drönare kom vid ett möte mellan räddningstjänsten i Stenungssund och industrier på orten.

– Om jag ska vara ärlig var jag kritisk först, men det har jag fått äta upp. Så fort den användes utökades användningsområdet direkt, säger Carl-lan Bissmark.

Räddningstjänsten möter skogsbränder

KOSTNADERNA FÖR skogsbränder har nästan tiodubblats i år. Nu rustar sig räddningstjänsten för att möta fler skogsbränder.

Försäkringskostnaderna för skogsbränder i Östergötland, Jönköpings län, Kronoberg län och Kalmar län hamnade på över tre miljoner kronor under årets första sex månader. Det kan jämföras med en kostnad på 400 000 kr under samma period förra året.

Räddningstjänsten förbereder sig för ett ökat antal skogsbränder framöver. Det säger Lars-Göran Andersson som är räddningschef i Sävsjö till Sveriges Radio P4.

– Inför det här året hade vi en satsning på att utbilda våra insatsledare på detta, men det är ju bara en start som jag ser det. Vi ska förkovra oss genom denna utbildning och bli bättre på detta – att både taktiskt och tekniskt kunna leda och samverka med bland annat Försvarmaktens helikoptrar, säger Lars-Göran Andersson.

Mikael Skoog som är produktionschef på Räddnings-

tjänsten Östra Götaland säger att det mer extrema vädret som kommer i och med klimatförändringen, ställer nya krav på räddningstjänsten.

– Vi har påbörjat en utbildning som handlar om när det brinner i skog och mark. Sedan pågår en utveckling när det gäller utrustning och material för att få det mer lätthanterligt, exempelvis mindre dimensioner på slangar så att det blir lättare att rent fysiskt bära med sig. Ofta blir dessa svår-tillgängliga där det brinner, säger Mikael Skoog.

Pär Holmgren som är naturskadeexpert på Länsförsäkringar, säger att årets många skogsbränder är extrema, men att vi kan förvänta oss fler skogsbränder i framtiden. Förutom att skogsbränderna är en stor kostnad för samhället, förstärker de klimatförändringarna.

– När de här stora skogarna brinner upp till ingen nytta så frigörs ju koldioxid som förstärker växthuseffekten och på lång sikt snabbar på klimatförändringarna, säger Pär Holmgren.

Skyddsrum ska rustas upp. Foto: Per Lunqe

Skogsbränder drar resurser och kostar pengar. Foto: MSB

Helikopterbesättning gör det mesta

FÖRSVARSMAKTENS 50 helikoptrar används för en mängd ändamål. Grunduppgiften är att transportera soldater och materiel. Men nu är Helikopterflottiljen också redo att med kort varsel bistå polisen i händelse av terrorattacker.

– Vi ligger i ständig beredskap för att hjälpa polisen med transporter, säger Torgny Törestrand, chef för 22:a helikopterdivisionen på Helikopter-

flottiljen på Malmen, till Corren. Ytterligare en uppgift som Helikopterflottiljen förväntas klara är att bistå räddningstjänsten med att släcka skogsbränder.

– Det är väldigt motiverande att rädda människor och egendom. Vi flög upp till elva timmar om dagen. Det gäller att hålla koncentrationen uppe så att man inte blir dåsig, säger piloten Kent Jonsson.

Helikopterflottiljen tar också på sig uppdrag för polisen. Foto: Jesper Sundström / Försvarsmakten

Stark kväll om räddningsinsatser i Medelhavet

DET VAR MÅNGA som berördes starkt på Försvarshögskolans och Sjöräddningssällskapets kväll om de gula båtarna. Det blev en kväll om medmänsklighet och insikt om flyktningkatastrofen i Europa.

Berättelserna var starka. Förra hösten från loggboken: Sjöräddningssällskapets två gula båtar har legat stilla i hamnen Vahti på Samos i två dygn. Nu kommer första larmet. Nio personer, vuxna och barn är strandsatta på en klippa, det är kraftig sjö och de sköljs över av vattnet om och om igen. Men de pekar bortåt.

– Vi förstår att de vill att vi ska åka i en annan riktning och vi funderar varför? Vad kan vara värre än detta? Men

vi går runt udden och synen som möter oss där är fruktansvärd. Ett hav människor, bråte, flytvästar och väskor, berättar Andreas Arvidsson, operativt ansvarig på Sjöräddningssällskapet på Försvarshögskolans hemsida.

Sjöräddarnas berättelser avlöser varandra under kvällen. Gula båtarna agerar hela tiden humanitärt och fokuserar bara på sjöräddning. Det spelar ingen roll vem som är i nöd. Den grekiska kustbevakningen har det polisiära ansvaret men när de gula båtarna har varit på plats har de kunnat jaga flyktningssmugglare i stället. Under sex månader har sjöräddarna räddat 1 892 liv.

Sjöräddningssällskapet räddar liv i Medelhavet. Foto: Sjöräddningssällskapet

Förtroende för myndigheter orubbat

NEGATIV UPPMÄRKSAMHET har inte rubbat svenskarnas förtroende för flera myndigheter. Det skriver Dagens Nyheter. En del myndigheter har trots negativ medial uppmärksamhet till och med stärkt sitt anseende.

Kritikstormar om polisens omorganisation, ambulanser som är försenade eller brister i Försvarsmakten har inte

förändrat allmänhetens bild av svenska myndigheter. Polisen, SOS Alarm och Försvarsmakten har fått stärkt förtroende, enligt en undersökning, Myndighetsbarometern, som Dagens Nyheter tagit del av.

I topp, alltså myndigheter med störst förtroende, ligger SOS Alarm. I botten återfinns Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Försäkringskassan.

Stärkt förtroende hos allmänheten för Försvarsmakten. Foto: Mats Nyström / Försvarsmakten

Löfven redo utveckla Natosamarbetet

REGERINGEN ÄR BEREDD att utveckla Sveriges samarbete med Nato för att stärka den svenska försvarsförmågan, enligt statsminister Stefan Löfven, skriver DN.se.

– Regeringen är alltså beredd att gå vidare med Natosamarbetet. Det sa statsministern under Almedalsveckan i Visby. Sverige har ett samarbets-

avtal med Nato och nu vill statsministern utveckla det vidare "om så behövs". Men någon höjning av de svenska försvarsanslagen är i dag inte aktuellt.

Flera länder i Europa ökar sina försvarsanslag i förhållande till BNP. Sverige minskar sitt om man räknar på samma sätt.

MSB och informationskriget

MEDIEFORSKARE från fyra länder har analyserat hur konflikten mellan Ryssland och Ukraina beskrivs i medier. Forskarna kommer från både Ukraina och Ryssland, men också från två grannländer som berörs indirekt, Polen och Sverige. Rapporten kommer från Södertörns högskola och den är finansierad av MSB.

Resultatet? En bild träder fram, skriver MSB på sin hemsida, som till stor del sluter upp bakom de politiska och militära eliterna och den lämnar dem som vill kunna se flera perspektiv i sticket. Konflikten pågår också i medierna med ett ständigt

flöde av desinformation och propaganda.

I forskningsprojektet har innehållet i tre ledande medier i varje land undersökts. Dessutom har journalister på medierna intervjuats om sina erfarenheter och reflektioner. Även ryska Russia Today har undersökts, vilka strategier som kanalen använder för att beskriva konflikten för publik i väst.

Rapporten med slutsatser kan beställas på MSB:s hemsida.

Militärt världsrekord i kyligt Halmstad

TROTS REGN, blåst och en temperatur på bara tio grader sattes ett nytt militärt världsrekord redan första tävlingsdagen vid de militära världsmästerskapen i livräddning i Halmstad. Kai-Uwe Schirmer från Tyskland stod för bedriften i grenen "100 meter räddning med fenor och räddningstorp" på den nya rekordtiden 53.82 sekunder.

– Det känns jättebra. Det är en bra tid och det var en skön känsla att simma i den här bassängen. Det är också en ära att få tävla för den tyska försvarsmakten tillsammans med alla dessa duktiga deltagare från hela världen, säger Kai-Uwe Schirmer på försvarsmakten.se.

Världnationen Sverige gick inte lottlös då Maria Lundahl nådde en tredjeplats i 200 meter hindersim och de svenska damerna knep en

hedervärd silvermedalj i 4 x 50 meter hindersim.

– Det här kom oväntat för min del, men känns förstås bra. Det är första gången jag deltar i den här typen av ett internationellt militärt mästerskap och jag hade inte alls koll på mina konkurrenter. Det känns väldigt skönt att det gick så bra redan första dagen – nu släpper pressen lite inför kommande tävlingsdagar, säger Maria Lundahl.

Totalt kom de drygt 100 tävlande att kämpa om 196 medaljer i 17 olika grenar. Två tävlingsdagar genomfördes i bassäng och två i strandnära vatten.

– Tävlingsgrenarna har en mycket nära koppling till verkliga livräddningssituationer, säger tävlingsledaren Jesper Lindberg från Luftvärnsregementet.

Steg på vägen mot ett starkare försvar

ETT HALVÅR IN på den nya försvarsbeslutsperioden har Försvarsmakten tagit viktiga steg för att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och den samlade förmågan i totalförsvaret. Det saknas dock inte utmaningar, skriver Högkvarteret på Försvarsmaktens hemsida.

Omvärldsläget är sämre, det förekommer en större militär närvaro i Sveriges närvaro. Med detta som bakgrund är den politiska inriktningen ett större nationellt fokus. Denna inriktning gäller för perioden 2016 till 2020. Försvarsmakten har i inriktningen definierat försvar med tröskeffekt, tillgänglighet och trovärdighet. Dessa förmågor ska nås tillsammans med civilt försvar.

– Parallellt med att upprätthålla beredskapen för nationella insatser och genomföra

skarp verksamhet både hemma och utomlands, har vi under det här första halvåret tagit viktiga steg för att stärka försvaret. Det har varit bra verksamhet helt enkelt, säger Försvarsmaktens generaldirektör Peter Sandwall på hemsidan.

Ett exempel på de viktiga stegen är omfattande och kvalificerad övningsverksamhet, vilken utvecklade övade krigsförbands operativa förmåga. Tillsammans med MSB har gemensamma grunder utarbetats för en sammanhållen planering av totalförsvaret.

I början av året startade de första omgångarna av den nya militära grundutbildningen, MGU. Prognosen för 2016 ligger på mellan 2 500 och 2 700 antagna.

Delårsredovisningen visar att den ekonomiska prognosen för 2016 går mot givna ramar.

Försvarsmakten på väg att bli starkare. Foto: Anna Norén / Försvarsmakten

Terrorbomber ska stoppas

TRUPP FRÅN 20 LÄNDER har i södra Sverige övat hantering av hemmagjorda bomber, s k IED:s, improvised explosive devices. Svenska erfarenheter från Afghanistan, ett av världens mest mintäta länder, och Mali kom väl tillpass under övningen, Bison Counter.

1 000 personer deltog i övningen med bas på skjutfältet i Skillingaryd och på platser i hamnen och på vattnen utanför Karlskrona, i Jönköping och i Eksjö.

Det som övades var förmågan att agera i hotfulla situationer där terrornätverk eller statliga aktörer använder IED:s. Övningen gick inte ut på att testa nya svenska eller utländska detektionsmetoder. I stället övade man sig i att samordna olika motåtgärder, Counter IED. Det skriver Ny Teknik.

Svensk militär erfarenhet från i första hand insatserna i Afghanistan visar att detektionsarbete med minsökare eller radar är en viktig del i arbetet för att förhindra bombexplosioner. Men, vilket övades under Bison Counter, defensiv minverksamhet handlar till stor del om att olika förband och enheter ska samarbeta. Under rättelseförband ger information

som i bästa fall leder till att kriminella nätverk identifieras och elimineras och bombmakares fabriker stängs.

– Det finns ingen "silverbullet" för att lösa det här. Därför utnyttjar vi i en sådan här övning olika typer av sensorer och grupper av militär personal. Somliga är duktiga på att använda minsökare, andra på att röja bomber, hundarna är duktiga på att använda nosen medan andra jobbar med spaning och underrättelser, säger Jonny Nilsson som var biträdande övningsledare för Bison Counter, till Ny Teknik.

Han fortsätter:

– Erfarenheterna är att Counter IED är ett system av system. Man måste kika bakom nätverken, vem har byggt bomben, vem har finansierat den? Kommer man åt bombtillverkaren så har man stoppat utplaceringen av nya bomber i månader.

Övningen stod under värdskap av Göta ingenjörregementet med stöd av Swedec m fl förband. Bison Counter genomfördes i ett sam tränings- och ett förbandsskede. Scenariot var upplagt med såväl konventionella som asymmetriska hot. Exempel på mot-

åtgärder, s k Counter IED, är en utvecklad hotbildsanalys, taktik- och metodutveckling, utbildning, forskning och materiel-ansaffning.

Under Bison Counter övades samordning av åtgärder mot IED-verksamhet. Foto: Monica Sandsvik Svensson / Försvarsmakten

Stridsgrupp Gotland tar form

FÖRSVARSMINISTER Peter Hultqvist ser den militära återetableringen på Gotland som en viktig markering.

– Den här satsningen är baserad på den bedömning som gjorts av det säkerhetspolitiska läget. Vi tillsätter snart en ny försvarsberedning och det krävs ingen större fantasi för att förutse att Gotland kommer att figurera där, sa försvarsministern vid en välbesökt presskonferens på HMS Karlskronas helikopterdeck då fartyget låg för ankar i Visby.

Det stod då också klart att Fortifikationsverket köper

hamnen i Kappelshamn från Region Gotland. Också den nya garnisonen kom upp på presskonferensen.

– Det här är första gången sedan 1980-talet som vi bygger upp en ny garnison. Det omfattar 14 000 kvadratmeter uppvärmda lokaler och 10 000 kvadrat kallförråd och skärmtak. Vi tänker långsiktigt vilket innebär flexibilitet för framtida förändringar. Vi har haft ett mycket gott samarbete med både regionen och länsstyrelsen genom detta och vi vill tacka alla aktörer, sa Peter Hultqvist.

FLYKTINGVÅGEN – EN PERSONLIG REFLEKTION

En lika vanlig som trist bild av flyktingsituationen. Foto: Josef Friedhuber, iStock

I SVERIGE HAR VI alltid varit stolta över svenska värderingar. För mig som är född och uppvuxen i Norrland har dom värderingarna alltid tagit sin grund i respekten för varandras olikheter, kamratskap och värme. Jag ser med förtjusning tillbaka på min barndom och möjligheten att få komma hem till vänner med bakgrund i olika länder, erfarenheter som till stor del har format den jag är idag. Sedan dess har samhället förändrats och med det synen på vad som är att kategoriseras som svenska värderingar och svensk värdegrund.

SVERIGE OCH FLYKTINGSTRÖMMEN

Under flyktingvågen 2015 kom nästan 163 000 flyktingar till Sverige. En flyktingvåg som förde med sig möjligheter, utmaningar och förväntningar. Bland de människor som kom till Sverige i höstas fanns släktingar till många av mina närmaste vänner. Kvinnor, män och barn som har flytt från våldsamheter och krig. Som har lämnat hem, hus och jobb för en osäker framtid långt bort från hemlandet.

För att mötas av ett tudelat Sverige, ett Sverige som till och från skakar av rädsla och inte tar steget fram, räcker upp handen och modigt deklarerar att – vi står upp för mänsklig säkerhet. Samtidigt har jag en stor förståelse och respekt för rädslan för det okända. Rädslan över en framtida kamp om resurser. Hur ska pengarna räcka till? Vart ska alla bo? Hur anpassar vi oss? Vad blir effekten på samhället? Ja, frågorna är många och osäkerheten om framtiden stor. Men i en tid av krig, oroligheter och elände är inte svaret rädsla, svaret är en ännu starkare svensk röst som står upp för allting som är fint med Sverige och möjligheten att bygga en framtid tillsammans med de nyanlända där nya möjligheter och utmaningar väntar bakom dörren.

FRAMTIDEN

Att söka asyl är en mänsklig rättighet. Grundtanken måste således vara att alla människor som söker skydd i Sverige och Europa från krig och våldsamheter har rätt att göra det. En rättighet att få en andra chans och möjligheten att trots alla upplevda hemsgheter bygga en ny framtid. Jag hoppas att framtiden för de som har lyckats ta sig till Sverige trots allt blir ljus, för jag tror att de precis som du och jag endast önskar tak över huvudet, en trygg framtid för sina barn och möjligheten att leva utan krig och våld.

Regeringen är tydlig med att nyanlända snabbt ska komma i kontakt med myndigheter för att underlätta etableringen i samhället. Men en etablering i samhället måste komma från flera håll. Likväl som det politiska budskapet måste vara tydligt är det viktigt att vi medmänniskor måste vara överens om att svenska värderingar inte ska kännetecknas av hat, rädsla och exkludering. Detta så att vi om tio år kan titta tillbaka på denna period och vara stolta över att vi gjorde vårt bästa för att den lilla andel människor som lyckats fly från krig och hemsgheter och nå ända fram till Sverige faktiskt fick en chans. En chans att bidra till allt som är fint med Sverige och som till varje pris måste värnas.

Dagens flyktingvåg jämförs ofta med den under andra världskriget. Frågan är bara vad vi har lärt oss sedan dess?

TEXT: MINOU SADEGHPOUR

Minou Sadeghpour har arbetat ideellt med flyktingfrågan för Röda Korset och är tidigare informatör avseende mänskliga rättigheter, MR.

FÖRSVAR PÅ FRAMKANT I ALMEDALEN

Innehåll och budskap i årets upplaga av Försvarspolitisk Arena andades oro för den säkerhetspolitiskt skärpta närområdessituationen, vilken tydligare fört upp försvarsfrågorna på samhällsagendan.

Flera seminarier drog fullt hus. Foto: Alice Karlén

FÖRSVARSMINISTERN var vid flera tillfällen mycket tydlig i sitt budskap om det helt oacceptabla i Rysslands agerande under senare år, i fallet med Georgien, i fallet med Ukraina och vid de icke så få tillfällen när Ryssland uppträtt hotfullt i Östersjöregionen. Här uttryckte Peter Hultqvist betydelsen av vårt samarbete med Finland liksom det med USA och vikten av en hållfast transatlantisk länk.

Flera föreläsare tryckte på betydelsen av, inte bara en högre närvarograd av amerikanska och övriga Nato-länders stridskrafter, utan också på den geostrategiska nödvändigheten av att Nato/USA kan utnyttja svenskt territorium. Det som avses är de södra och sydöstra delarna av vårt land samt Gotland i syfte att säkerställa allierade insatser i samband med rysk aggression mot Baltikum.

Oron för konsekvenserna av BREXIT gick inte att ta miste på. Denna gällde såväl den framtida europeiska sammanhållningen som för framväxten av populistiska politiska rörelser och reducerat internationellt inflytande för Storbritannien.

VIKTIGA FRÅGOR

Personalförsörjningsfrågan är central i den fortsatta utvecklingen av Försvarsmakten i syfte att kunna skapa fullt bemannade förband som bidrar till ökad operativ effekt och stabilitet i organisationen. Detta är ett tydligt uttalat politiskt mål liksom att ett återstartat civilt försvar behövs både för befolkningsskyddet liksom för det logistiska stödet av Försvarsmakten.

Åsa Lindestam, uttryckte att försvarsfrågan måste återföras till köksbordet. Politikområdet försvar behöver bli en lika naturlig del av det vardagliga samtalet som de övriga samhällsområden.

NATO-FOKUS PÅ KÄRNUPPDRAGET

Nato fokuserar åter på sin kärnfunktion, försvaret av medlemsländernas territorier. Flertalet medlemsländer uppvisar dock reducerad militär kapacitet.

Viljan till insats varierar bland medlemsländerna. Till gruppen som alltid ställer upp hör förutom USA bland andra också Norge, Danmark och Nederländerna, där också Sverige som partnerland nämndes i positiva ordalag. Förmågan till snabb insats är helt kritisk där de baltiska staterna är i uppenbart behov av denna hos länder som planeras komma till hjälp vid en kris eller i en krigssituation.

USA:s reducerade intresse för europeiska försvarsproblem sammanhänger inte bara med ett ökande amerikanskt säkerhetspolitiskt fokus i riktning Stilla Havet och européernas ovilja till substantiella försvarsansträngningar utan också med USA:s interna sociala och infrastrukturella förnyelsebehov. I denna situation har Ryssland initiativet.

VART GÅR WASHINGTON?

USA är ytterligt seriöst i kravet på ökade försvarsansträngningar hos huvuddelen av sina europeiska allierade samtidigt som den negativa utvecklingen i framförallt Östersjöregionen, åtminstone i viss grad, refokuserar de amerikanska säkerhetsintressena i riktning Europa. Detta i en situation när en seger i det stundande presidentvalet för Hillary Clinton skulle innebära strävanden efter ett nära förhållande till sina europeiska allierade medan å andra sidan en seger för Donald Trump riskerar att kasta en mörk skugga över Europasamarbetet.

TEXT: TOMMY JEPPSSON

Försvarsutbildarna var med och startade Försvarspolitisk Arena och är en av dess projektmedlemmar.

BRIGADER I ARMÉN OCH FLER BEFATTNINGAR FÖR FRIVILLIGA

Armén växlar upp och skapar brigader. Armén ska kunna möta hot på hela konfliktskalan, inklusive asymmetriska.

Stridsvagn 122 i mekaniserad bataljon, kärnan i brigaderna. Foto: Anna Norén / Försvarsmakten

UNDER COLD RESPONS i vintras övade Försvarsmakten ledning av brigad. Förmågan vässades på en övning som Markstridsskolan genomförde i Skövde. Det var en ledningsträningsövning där inte hela krigsförband deltog, utan chefer på olika nivåer i brigaden övades.

Riksdagen har för den period som senaste försvarsbeslutet gäller, i år till 2020, av Försvarsmakten beställt två brigader. Arméchefen, generalmajor Karl LE Engelbrektson, talade om brigader vid sitt tillträde 30 maj: "För markstridskrafterna är och kommer därför under överskådlig framtid brigaderna att utgöra kärnan kring vilken arméns slagkraft skall byggas."

TYDLIG BESTÄLLNING

Försvarsutbildaren fick en intervju med arméchefen där han gav svar på frågor om armén och utvecklade resonemanget om satsningen på brigader.

– Vi har börjat med riksdagens beställning, den är tydlig. Vad som önskas är två brigader under den här perioden. I brigaderna ska mekaniserade förband utgöra kärnan, säger Karl LE Engelbrektson.

Men han pekar på att det inte gått någon längre tid sedan beställningen lades.

– Det är ett dilemma. En sak man måste ha respekt för är att försvarsbeslutet är nytt och i det gamla trycktes inte på brigadförmåga. Därmed har vi tidigare utvecklat och vidmakthållit kompetens mot ett annat uppdrag som var att försörja de internationella insatserna. Vi har haft förmåga i bataljon. Det är inte samma sak som att sätta ihop ett system av system så att det blir brigadförmåga.

System av system innebär att bataljonen är ett system och när armén skapar brigader så blir brigaden som består av bataljoner ett system över bataljonerna.

– Vi har dock vidmakthållit förmågan brigadstab och utvecklar och återtar nu denna. Men att ta en brigadstab och sätta ihop den med de bataljoner som behöver ingå i en brigad och få alla funktioner att fungera för att stödja striden, det är en förmåga som vi måste återta.

FLYTTAS SAMORDNAT

Vad är poängen med att strida i brigad? Blir armén slagkraftigare?

– Självklart är det så. Arméns funktion eller uppgift är att företräda striden på markarenan. Oavsett vilken storlek armén har, än viktigare om den är mindre, det är att den kan flytta sig mellan olika platser, säger Karl LE Engelbrektson.

Han pekar på funktionerna och att de måste kunna flyttas samordnat.

– Då är brigaden den minsta gemensamma nämnaren.

Om stridskrafterna behöver flyttas, kanske över mycket långa avstånd, då behövs funktioner som är för stora att tilldela en bataljon.

– Då ska vi organisera detta på ett optimalt sätt och det optimala sättet är brigad, annars blir det antingen för mycket eller för lite, säger arméchefen.

Kommer ni att landa med uppdraget brigad?

– Vi har fått uppdraget och vi är i startfasen.

Såväl ÖB som du vill leverera med de resurser ni har. Är det något du önskar som du inte har?

– Vi har inte erforderlig ledningssystemförmåga i den här försvarsbeslutsperioden.

Den testade ni under Cold Respons?

– Vi fick göra olika sorts lösningar, skapa en rudimentär ledningsförmåga. Metodiken och tänkandet har vi koll på, men förmågan ska också stödjas, säger Karl LE Engelbrektson.

GAMLA HOT FÖRSVINNAR INTE

Vilken hotbild dimensioneras armén för?

– Vi har inte kvantifierat hotbilden, däremot säger vi att vi ska kunna slå en kvalificerad motståndare i förhållande till den förmåga vi har. Vi har målsättningar för alla förband och det viktiga är att vi ska kunna slå just en kvalificerad motståndare.

Arméchefen väger sina vapensystem mot motståndarens och det blir en tävling i eld, rörelse, skydd och verkan. Det betyder att armén följer med i teknikutvecklingen och graderar upp sin teknik.

Planerar ni för asymmetriska hot?

– Ja. Det gör vi. Den utmaning vi har, som vi delar med alla försvarsmakter, det är att de gamla, enkla hoten inte försvinner. Man, någon, kan åsamka oerhört stor skada med enkla vapen mot en befolkning som inte är skyddad.

Armén lever med hot på hela skalan.

– Militär operationskonst har problemet att man måste hantera nästan alla gamla hot samtidigt som man måste kunna hantera nya, säger Karl LE Engelbrektson.

Har åren av internationella operationer skett på bekostnad av förmågan att möta en högteknologisk fiende?

– Ja. Och nej. Med begränsade resurser måste man alltid fokusera på de skarpa uppgifterna. Det har Försvarsmakten gjort väl. Vi har gjort bra ifrån oss internationellt och vi har tack vare välutbildad personal, bra taktik och gott ledarskap haft små förluster.

Tjänar armén på att ni haft soldater och officerare ute i skarpa situationer?

– Vi har kunnat bygga en förmåga där vi har unga chefer som varit i skarpa stridssituationer i små förband, grupper och plutoner, i en omfattning som varit mycket större än när jag växte upp. Nu har vi människor som har erfarenhet från den typen av strid, samtidigt som vi har äldre som kan fungera i större enheter. De här två erfarenheterna bygger vi nu ihop.

FRIVILLIGA BEHÖVS

Vad betyder världlandsavtalet för armén?

– Det vet vi ännu inte. Vi har inte kommit dit. Däremot innebär det att den interoperabilitet som vi tränat upp när vi åker någonstans för att hjälpa andra, kommer vi att ha nytta av när förband med Nato-standard kommer, säger Karl LE Engelbrektson.

Vilket stöd kan frivilligorganisationerna ge armén på bästa sätt?

– Det här är en komplex fråga. Jag har varit arméns utbildningschef och högkvarterets högste företrädare för frivilliga. Det finns flera dimensioner. Det är folkförankring, det är rekrytering och därmed personalförsörjning och det är ett rejält kompetenstillskott av personal.

Karl LE Engelbrektson tror att framtiden för frivilligorganisationerna kommer att bli ljusare i en omvärld som blir allt mer osäker. Frivilliga organisationer behövs allt mer.

– Då kommer vi att se behov i den ökade övningsverksamheten till att börja med. Allt blir mer påtagligt. Volymfrågan måste adresseras, där kommer frivilligorganisationerna in. Jag ser fler befattningar för frivilliga, Karl LE Engelbrektson.

TEXT: PER LUNQE

ARMÉN: SLAGKRAFT PÅ MARKEN

Armén organiserar och utbildar markstrids- och luftvärnsförband. Huvuduppgiften är att kunna bidra till Sveriges försvar mot en kvalificerad motståndare.

Arméns förband är indelade i mekaniserade-, kavalleri-, artilleri-, luftvärns-, ledning-, ingenjör-, underhålls- och CBRN-förband.

Förbanden är:

- Livgardet (LG)
- Norrbottens regemente (I 19)
- Livregementets husarer (K 3)
- Skaraborgs regemente (P 4)
- Södra skånska regementet (P 7)
- Artilleriregementet (A 9)
- Luftvärnsregementet (Lv 6)
- Göta ingenjörregemente (Ing 2)
- Markstridsskolan (MSS)

Bland den materiel som armén använder finns: Bandvagnar, luftvärnssystem, fasta och flytande broar, ammunitionsrobotar, ingenjörbandvagnar, minröjningsmaskiner, luftvärnsrobotar, pansarerrängbilar, stridsfordon, stridsvagnar, telesystem, terränglastbilar, fjärrstyrda luftfartygssystem, granatkastare och artilleripjäser.

Källa: Försvarsmaktens hemsida

Arméchefen, generalmajor Karl LE Engelbrektson ser en mer påtaglig roll för frivilliga. Foto: Per Lunqe

NIJMEGENMARSCHEN 100 ÅR

I början av 1900-talet startades en holländsk fotbollsklubb av några idrottslärare med militärt ursprung. Andra organisationer följde efter och 1906 blev det en stor turnering. 1907 startade fältarmens idrottsdagar. Framgången för dessa initiativ motiverade olika idrottsföreningar och sociala organisationer att inrätta en paraplyorganisation NBvLO.

Sjukvårdarna är alltid i verksamhet hela tiden. Foto: Elisabet Forsman

Vill man så kan man. Foto: Elisabet Forsman

DEN 3 APRIL 1908 grundades den holländska Physical Education Association (NBvLO), den första sportparaplyorganisation i Nederländerna, baserat på en idé av löjtnant C. Viehoff från Arnhem som gick ut på att organisera en fyra dagars marsch till idrottsdagarna i Breda, i juli 1907 och NBvLO utformade 15 vägar för de första fyra dagarnas marsch 1909.

1916 är det år som är det officiella startåret för den form av marschen som liknar dagens. Under första och andra världskriget var marschen förkortad. Ursprungligen en militär händelse med några civila, nu är det en huvudsakligen civil händelse med ca. 5-6 000 militärer och ca. 43 000 civila.

1928 var det första gången man bjöd in andra länder att delta. Det blev således en internationell marsch. Delegationer från Tyskland, Frankrike, Norge och Storbritannien deltog.

FRAMGÅNGSKONCEPT

Efter andra världskriget tog Nijmegen utmaningen att återuppliva de fyra marschdagarna. Tack vare en stor insamlingskampanj bland befolkningen och många frivilliga lyckades man. År 1946 fanns det fler deltagare än någonsin tidigare, en trend som kom att fortsätta.

Det stigande antal deltagare som kommer från hela

världen innebar en ökning av antalet länder som deltar från ca. 7 till 60 år 2004. Dessutom, predikatet "kunglig" tilldelades organisationen (1958) och deltagande av HKH Prins Claus resulterade i en spektakulär ökning av antalet deltagare.

2008 var första gången man provade att ha ett chip i skorna och så är det än idag. Med uppgifter som samlades in på detta sätt kunde organisationen övervaka enskilda framsteg samt förutse flaskhalsar, och behov av första hjälpen samt även förutsäga akuta insatser vid olyckor.

Sverige har deltagit i 49 år med ett stort antal marscherande. I år var deltog 341 deltagare. Av bilderna att döma var anda och vilja stark vilket påvisas att endast 26 deltagare bröt trots värmen.

I år var det 100-årsjubileum med rekordet 47 166 deltagare. Marschen lär nog fortsätta i 100 år till. Det finns tre viktiga partners som stöder organisationen: Koninklijke Wandel Bond Nederland (tidigare känt som KNBLO-NL och NWB), försvaret i Nederländerna och City of Nijmegen. De fyra marschdagarna kan inte ordnas utan deras insatser.

2017 är det 50:e gången som Sverige deltar och det ska naturligtvis uppmärksammas på bästa sätt.

TEXT: ELISABET FORSMAN

Många länders flaggor var representerade.
Foto: Elisabet Forsman

Stockholmsförbundets ungdoms-
avdelningar har slutövning på
Livgardet 2015. Foto: Per Lunqe

BRA VERKSAMHET ÄR AVGÖRANDE FÖR UNGDOMSREKRYTERING

Rekrytering av ungdomar till Försvarsutbildarna är en fråga som kom upp på Ungdomsledarkonferensen i Tylebäck i början av augusti. Frågan är viktig, det anser alla som var med. Försvarsutbildaren pratade med Fredrik Nilsson, Björn Svensson och Fredrik Rosenlind.

FREDRIK NILSSON, Försvarsutbildarna Bohuslän-Dal, som är veteran på området menar att det både handlar om att rekrytera nya ungdomar och att behålla de som gått med. Receptet är enligt Fredrik Nilsson enkelt: en bra verksamhet.

– Ungdomsledare och instruktörer ska också vara föregångsmän, säger han.

De ska då verka i en struktur där det är "ordning och reda".

– Vi behöver inte bara ungdomsledare och instruktörer, de ska också vara duktiga.

MYCKET DRAR

I en tid där mycket drar i ungdomars intresse, menar Fredrik Nilsson att engagemang är viktigt.

– De ställer upp och ger sitt bästa.

När ungdomarna kommer på sitt första möte med Försvarsutbildarna, på ett event, på en skola, vid ett rekryteringsstillfälle, då har ungdomsledarna och instruktörerna chansen att spinna vidare på det intresse som väckts. Och detta är mycket viktigt:

– Verksamheten dör om vi inte får in nytt blod, säger Fredrik Nilsson.

Han återkommer till vikten av bra verksamhet.

– Det viktiga är inte vad man gör, utan hur man gör det. Om man har en kväll med förläggningstjänst, om man gör ett studiebesök, det viktiga är hur momentet utförs.

UNGDOMSLEDAREN

Fredrik Nilsson ser många utbildningsledare och instruktörer som han tycker gör att jättebra jobb. Han tycker att de ska premieras.

– Dom får inte alltid ett erkännande för vad dom gör.

Mycket hänger på hur ungdomsledaren lägger upp verksamheten.

– Ungdomsledaren bygger sitt arbetslag, han eller hon ska stimulera det laget. Det finns eldsjälar, säger Fredrik Nilsson.

Det är ett entusiastiskt lag som är grunden för god rekrytering, menar Fredrik Nilsson.

BEHÅLL UNGDOMARNA

Björn Svensson som är utbildningsledare för ungdom på Försvarsutbildarna håller med. Han menar att det krävs av ungdomsavdelningarna att inte bara rekrytera ungdomar utan att också behålla dom, då det handlar om ungdomar som har mycket att välja på när de ska göra något på fritiden.

– De har ett helt smörgåsbord. Och där ska vi finnas, säger han.

Fredrik Rosenlind har varit utbildningsansvarig ungdom i Skåne i flera år. Nu är han ersättare i Överstyrelsen med frågor om ungdomar på sitt bord. Han menar att de portaler som möter ungdomar när de surfar in på Försvarsutbildarnas hemsida kan bli bättre.

– Sidan är inte attraktiv för 15-åringar och det borde också finnas en Facebook-sida som vänder sig till den åldersgruppen, säger Fredrik Rosenlind.

Han fortsätter:

– Vi måste bygga ett varumärke som slår hos 15-åringar. Det är kanske inte samma varumärke som slår hos vuxna.

En annan sak som sätter fart på rekryteringen är enligt Fredrik Rosenlind att Försvarsutbildarna är beredda att sätta av tid på att svara intresserade ungdomar.

– Tillgänglighet är bra, att vi snabbt svarar till exempel i en chat, säger han.

Nätet leder in till prova-på-övningar. Där läggs grunden med bra verksamhet. Med den verksamheten går också rekryteringen på räls.

TEXT: PER LUNQE

MÄNSKLIGA VÄRDEN I VÄSTERNORRLAND

Två av kursdeltagarna på grundutbildningen i avlastningssamtal, redovisar ett grupparbete kring vad man bör tänka på som samtalsledare. Foto: Nina Åkerstedt

Försvarskvinnor i Västernorrland är en lokalförening inom Försvarsutbildarna i Västernorrland. Föreningen är en träffpunkt för alla i försvarets frivilligverksamhet och man tar inte bara upp militära frågor utan också mer mjuka ämnen.

BRITT-INGER WIKLUND är en av de kvinnor som driver Försvarskvinnor och det har hon gjort sedan tankarna om en ny förening kom upp 2007.

– Vi ville ha något häruppe, inte bara åka till Stockholm eller Malmö för att gå på kurs. Och vi skulle vara en träffpunkt för alla med intresse för samhällets säkerhet, säger Britt-Inger.

Det är just utbildning och kurser som föreningen driver.

– Vi vill fylla det behov som finns för att få mer kunskap om oss själva och mellanmänsklig kommunikation.

SJÄLVKÄNNEDOM

Britt-Inger ger exempel på en rad kurser som genomförts. Krisstöd, ledarskap, kriskommunikation, gruppdynamik, kommunikationsprocesser och många fler.

– Vi jobbar mycket med självkännedom.

Programmet och inriktningen tycks attrahera medlemmarna. På kurserna kommer 20 till 30 medlemmar och föreningen har nu 90 medlemmar och hoppas att den siffran ska öka till 100. Medlemmarna får ett gediget kursprogram.

Det första årsmötet hade föreningen 2008 och till ordförande valdes riksdagskvinnan Gunilla Wahlén som satt i riksdagens försvarsutskott. Eva Sonidsson, som är ordförande i dag, har suttit i riksdagens försvarsutskott, nu ledamot i civilutskottet och ersättare i utbildningsutskottet.

– Genom både Gunilla och Eva har vi också fått möjlighet att komma och besöka riksdagen. Vi har också bjudit in riksdagsledamoten Allan Widman till Härnösand och

han berättade om sitt arbete med veteranutredningen, säger Britt-Inger.

ENGAGERADE MÄNNISKOR

Ni har bra fart på föreningen?

– Ja. Vi har flera utbildningar om året.

Skälet tycks vara att föreningen inte bara har ett lockande program utan även drivs av engagerade människor. På programmet står utbildning. De flesta kurser genomförs på en dag, men när det blir lite större satsningar, tvådagarskurser, förläggs dessa till de lokaler som utbildningsgruppen i Härnösand har och här finns övernattningsmöjligheter.

Ni satsar på mjuka värden?

– Ja. Det blir inte så mycket strid i bebyggelse. Vi har hittat vår grej och vi tar vara på medlemmarnas engagemang. Det är viktigt med engagemang, man mår bra av det. Dessutom hör vi numera hur viktig folkförankringen är i vårt samhälle.

STEGE

Tror du att medlemmarna har nytta av kurserna?

– Jo. Till exempel vad som händer vid stress- och krissituationer har alla nytta av, säger Britt-Inger.

Föreningens utbildningsplan är upplagd som en stega.

– Vi har haft SDI, självkännedom som är en ganska avancerad kurs. Före den ska de medlemmar som är med ha gått flera kurser som kommunikation och gruppdynamik. Vi jobbar med en helhet, hur allt hänger ihop.

Föreningen driver också kurser i livsåskådning och om världsreligionerna. Dessa har bäring på de flyktningar som kommer till Västernorrland med olika religiösa bakgrund.

I höst blir det flera utbildningar inom bland annat kommunikation och livsåskådning. Det blir också en kväll med Jens Nilsson, skådespelare och regissör på Teater Västernorrland om att tala inför publik.

TEXT: PER LUNQE

STRIDSVÄRDET PÅ TOPP MED ÖVERLEVNAD PÅ SCHEMAT

Nyttigt att lära sig leva i skogen. Foto: Per Lunqe

Eleverna lär sig överleva på naturens villkor. Lågtrycket från Hebriderna släpper sitt grepp över Roslagen och Vaddö. Där är det SERE A-utbildning eller som man sa förr, överlevnads-kurs med Försvarsutbildarna. 25 ungdomar från hela Sverige lär sig grunderna under nästan en hel vecka.

JAG ÄR MED EN DAG och ser lite av en inomhuslek-tion och flera moment ute. Övningsledare är major Helén Falk som till vardags jobbar på Försvarsmaktens Högkvarter. Hon berättar om upplägget. Det är högt tempo och eleverna har inget schema. Det betyder att de lever lite i ovisshet på Vaddö.

VÄTSKA, SÖMN

I lektionssalen har läraren, Harry Sepp en genomgång om stridsvärde, fysiskt och psykiskt, om hur kroppen reagerar i en överlevnadssituation.

– Då kommer jag in på sista punkten, psyket, säger han.

Harry Sepp betonar vikten av vätska, sömn, mat och värme. Har kroppen det, är också psyket nöjt och belåtet. Det känner trygghet. Och det ska gälla alla medlemmar i gruppen, för det är den som ska fram. Det är ingen poäng med att bli förbannad på en kamrat som är trött.

– Din lata j-vel. Det säger man inte. Låt honom eller henne vila, dricka, äta.

Harry Sepp berättar om en överlevnadsövning med Tre Kronor, hockeylandslaget. Spelarna hade stark känsla för vad de klarade av. Men när de gick in väggen fick också egot stryk. Därför är det bra att ha självkänedom, att veta vilka starka sidor man har och vilka som är svaga.

Vi går ut och det är kniv, yxa, såg som står på programmet.

– Vad är parerstången till för?

En vaken elev svarar.

– För att man inte ska skära sig.

SENIOR

Det fortsätter med grunder. Hur man med kniven täljer bort från sig själv. Hur man lämnar över kniven till en kamrat. Självklarheter, när man känner till dom. Uppe i Norrland får barnen lära sig det men inte söderöver. Det är bra att känna till, i en överlevnadssituation när man är trött ska det sitta i ryggmärgen.

– Skärskador i händerna kan vara allvarliga. Där sitter senior och en massa ben. Handen kan bli obrukbar, säger Harry.

En obrukbar hand långt ute i terrängen och långt från vårdcentralen minimerar stridsvärdet. Harry Sepp fortsätter med yxan och sågen. Sågtrådar kommer fram. Lätta att bära och tar lite utrymme. En fjolårselev som är med som mentor visar sin. Den har tänder som en motorsågskedja.

– Några frågor, tillägg? säger Harry Sepp.

Jodå. En elev visar sitt sätt att bära yxan. Det tas emot med gillande.

TILLFÄLLIGHET

Det är fler fjolårselever med. Erik Koskela är en. Han är från Strömsnäsbruk och han är ungdomsinstruktör i Markaryd Ljungby. Förra året var han här som LK2-elev,

Vad är detta, frågar instruktören. Foto: Per Lunqe

han gick ledarskapskursen hemma.

Han var inne på Mina sidor hos Försvarsutbildarna och hittade då den här kursen lite av en tillfällighet.

– Jag hade tänkt gå temakursen om reservofficer, men det här lät bättre, säger Erik Koskela.

Överlevnadskursen är rolig och lärorik. Att klara sig själv ute i skogen är en bra erfarenhet. Det är Erik Koskelas mening. Tillsammans med Miro Wessel, Alva Nelzén, Oliver Lindahl och Adrian Bäckman är de med och hjälper instruktörerna. De går också som dagelever och är mentorer åt eleverna.

I det stationssystem som lektionspassen är indelade i när jag besöker Väddö har Jonas Marjamaa ett pass om orientering.

– Det som också är viktigt, håll ett finger på kartan och ha alltid ett säkert norr. Några frågor på det vi gått igenom hittills?

Nej. Det är det inte. Jonas Marjamaa går över till kompassriktning.

– Här (han pekar på en handritad karta), vi ska gå på den här stigen. Kompassen ska peka mot norr. Till 99.99 procent gör den det.

KOMPASSKURS

Eleverna får i uppgift att hitta byggnaderna på kursgården, på kartan. De tar en kompasskurs och siktar mot lyktan, mot matsalen. Enkelt och lätt här, och lika enkelt och lätt ska det vara ute i skogen.

Med på kursen som observatörer är tre estländare som hämtar erfarenhet. I Estland byggs överlevnads- eller SERE-utbildning upp. Jag pratar lite med dom. Efter åtta års förberedelser genomförde de en utbildning i mars. Det är estniska hemvärnet som gör detta. Nu kommer SERE för ungdomar. Liksom i Sverige ska instruktör-

ÖVERLEVAD PÅ VÄDDÖ

Försvarsutbildarna genomför utbildning i grundläggande SERE A, överlevnad, för ungdomar från frivilliga försvarsorganisationer och hemvärnet. Utbildningen ska ge eleverna tillräckliga kunskaper för att överleva i en brist eller nödsituation. Efter genomförd och godkänd utbildning ska eleverna ha en god grund för fortsatt SERE-utbildning.

SERE är en militär förkortning för Survival (överlevnad), Evasion (dold flykt), Resistance (motstånd) och Escape (undsättning).

erna vara certifierade och kurserna kvalitetssäkrade.

Harry Sepp välkomnar eleverna ute i skogen. Mördar-myggorna visar sig inte, en liten apparat ligger vid eldstaden och det är en apparat som håller plågoandarna borta. Dessutom har eleverna Försvarsmaktens myggmedel, Mygga.

TREFÖTTER BYGGS

Vi befinner oss vid en stig i skogen. Det är urgamla granar, grenarna hänger som slöjor, ljusgröna närmast marken, mörkare längre upp. Det är björk och det är ganska fuktigt efter några dagars regnande.

Vid eldstaden ligger ett snålt lager med potatis, kålrot, palsternacka, ett nät med lök och där finns rödbetor och broccoli. Det ska bli soppa. Harry Sepp berättar om ett projekt vid Försvarets Forskningsanstalt, FOA, där forskarna upptäckte att soppa mättar bättre än kött. Det passar bra i skogen.

Harry Sepp går igenom trefot och hur man bäst anlägger en eldstad.

– Nu ska ni (varje grupp) bygga en eldstad med trefot.

Det blir aktivitet i skogen. Slanor skärs, trefötter byggs och stenar blir till eldstäder. Eleverna är ett steg närmare godkänt på kursen och det är något de kan ha nytta av på många sätt.

– Godkänt på den här kursen väger tungt när ungdomarna söker till Försvarsmakten, säger Helén Falk.

Instruktören Stefan Rickmer menar att eleverna har mycket att välja på, att Försvarsutbildarnas SERE A-kurs är en av flera möjligheter för ungdomarna.

– Då måste jag erbjuda något. Det ställer krav på mig som instruktör, säger han.

TEXT: PER LUNQE

UNGDOMSTÄVLINGEN PÅ HVSS JUBILERAR

Rikshemvärnschefens tävling för ungdomar fyller 60 i år och det var lag från hela Sverige med och där var också lag från Lettland, Litauen och Estland.

SEGERN GICK TILL Lettland i före Fältjägargruppens lag Republikens representanter. Tredjeplatsen tog Estland i. Men det var inte bara en tävling för att vinna. Kamratskap och laganda är viktiga på HvSS.

– Laget före jaget, säger rikshemvärnschefen, brigadgeneral Roland Ekenberg.

Han menar att det är nyttigt för alla, inte bara de tävlande att jobba i grupp.

– Det är gruppen som ska fungera och det visar sig under tävlingen, till exempel på hinderbanan där alla ska över hindren.

Och efter skyttet blir det för de flesta lag straffrundor, och då springer lagen med en tamp som alla håller i.

Roland Ekenberg tycker att tävlingen danar lagandan.

– Där är ju inga individuella grenar. Det är en lag-tävling. Alla har sina förmågor och ungdomarna stöttar varandra med det de är bra på, säger Roland Ekenberg.

JÄTTEKUL

Försvarsutbildaren kommer till tävlingen tidigt söndag morgon, på finaldagen. Ungdomarna äter frukost. Snart går de två första lagen iväg från annexet till slottet. De är taggade och ger sig iväg på orientering, först i par och sedan i grupp. Vid skjutbanan förbereder sig instruktörerna eller tävlingsledarna. Fredrik Ekskog har rest upp från Elfsborgsgruppen, det är första gången han är på ungdomstävlingen och han ska dela ut ammunition. Dagen före var han på stationen för avståndsbedömning.

Bilderna från vänster till höger: Balans och koordination sätter Powerpuffinglorna på prov. / Med två tidigare genomförda ungdomstävlingar, kämpar SOS laget sig igenom avslutningen på hinderbanan. / Victoria Falk ur lag Ghost fokuserad vid precisionskastningen. Foto: Björn Svensson

– Det är jättekul att vara här, säger han.

Men han påpekar att det inte behövs några stora problem för att tävlingsledarna ska hamna i tidsnöd. Och mycket riktigt, när skyttet just kommit igång krånglar automatiken som styr tavlorna. Tävlingen rullar i alla fall på.

– Den är bra planerad och utvecklar ungdomarna, säger Fredrik Ekskog.

NYA KOMPISAR

Han menar att tävlingen inte bara handlar om att tävla. Ungdomarna får träffa nya kompisar, från andra delar av landet och från Baltikum.

– Alla har roligt, och är samtidigt taggade, säger Fredrik Ekskog. Han lägger till:

– Bra också för Försvarsmakten.

Försvarsutbildaren går ner till fältet där lagen springer straffrundor. Det är svett och det är kämpa. Lagen tar i och det som gick snett på skyttet, det straffar sig här.

VI ÄR STARKA

Först genom målfållan är Lettland 1. De ser ganska slutkörda ut, men samtidigt glada. ÖB general Micael Bydén kommer fram och gratulerar. Inte dåligt att bli grattad av en fyrstjärnig general. Men segern satt hårt åt. Laget fick 20 straffrundor.

– Vi var i alla fall starka, sa en av lagets medlemmar.

Laget har tränat inför tävlingen varje vecka sedan årsskiftet. Lettland bidrog med fyra lag i år. Förra året hamnade Lettland 1 på 30:e plats. Det var en skön seger och alla lag från Baltikum tog färjan hem på söndagen.

Tävlingen betyder mycket för alla ungdomar som är med.

– Den sporrar, säger Asterix Ekerow Wittinghoff som sitter med i Försvarsutbildarnas ungdomsråd.

Han har lett lag tidigare på HvSS.

– Ungdomar älskar att tävla och tävlingen premierar också laganda, säger Asterix Ekerow Wittinghoff.

MED FÖR ATT KÄMPA

Det håller Björn Svensson med om. Han är utbildningsledare ungdom i Försvarsutbildarna.

– Alla är inte med för att vinna, men att kämpa ihop, säger han.

Tävlingen betyder också mycket för Björn Svensson.

– Den är av mina måsten.

I Skåne, där Björn Svensson bor, har 10 lag förberett sig inför tävlingen.

– Vi har haft två träningsläger. De kom till tävlingen väldigt bra preppade.

Det gjorde alla 400 tävlande ungdomar som fick uppleva en stor tävling.

TEXT: PER LUNQE

FÖRSVARsutbildarnas Resultat FRÅN HVSS Ungdomstävling:

Totalt deltog 66 lag varav 34 lag kom från Försvarsutbildarna.

Bästa resultat från Försvarsutbildarna per klass var:

Klass A – Pojkar

2:a plats Försvarsutbildarna Göteborg

Klass B – Flickor

3:e plats Försvarsutbildarna Östergötland

Klass C – Mix

2:a plats Försvarsutbildarna Halland

För samtliga resultat kontakta Hemvärnets Stridsskola.

Storbritannien väg bort från EU är en händelse som ökar Europas redan många problem.

Risk finns för fortsatta motsättningar mellan de som varit för utträdet ur EU och EU-anhängare. Foto: David Callan, iStock

I KÖLVATTNET på det brittiska utträdet ur EU finns en risk att det uppstår ännu en motsättning mellan medlemsländerna i tillägg till bl a invandringen och de ekonomiska frågorna. Nämligen mellan de som vill straffa engelsmännen för att dom lämnar unionen och de som vill se ett fortsatt pragmatiskt samarbete med britterna. Oaktat kommer en försvagning av västlig sammanhållning att bli uppenbar för omvärlden. Detta i en situation när västs inflytande utmanas av Ryssland och Kina.

VÄNTANDE UTMANINGAR

Europas politiska elit behöver i rådande läge visa ett samlat ledarskap som mycket tydligt går ut på att ena kvarvarande länder, kanske genom reformer som fokuserar på mindre reglering och byråkrati och mer lyhördhet, fokus och handlingskraft på de stora frågorna, till vilka hör en allt svårare inrikes säkerhets-situation i några av medlemsländerna där Frankrike just nu är svårast utsatt.

Risk finns att utan dessa reformer kommer Storbritannien att få efterföljare. Samtidigt skulle reformer som i de breda medborgarleden uppfattas som positiva kunna förstärka samhörigheten inom EU.

Regeringen i London kan inte ignorera sannolika fortsatta självständighetssträvanden i ett EU-vänligt Skottland, vilket avgjort skulle påverka Storbritannien negativt försvarsekonomiskt och därmed försvarspolitiskt. Likaså kan den bräckliga freden på Nordirland hotas. Sammantaget kan detta vara en drivkraft för andra regionala självständighetsrörelser i Europa.

STÄRKT NATO?

För Nato kan britternas farväl till EU innebära ett ytterligare stärkande av den atlantiska alliansen som dominerande militär säkerhetsaktör med motsvarande

reducering av EU:s betydelse inom detta område. Sannolikt kommer länken mellan Storbritannien och USA att öka i betydelse med Nato som ett viktigt fora för detta samarbete. Orsak är båda ländernas intresse av konflikt-reducering, demokratispridning och inte minst ett tydligare fokus på försvaret av den europeiska kontinenten förorsakat av utvecklingen i Ryssland.

Samtidigt, Storbritanniens utträde ur och förhandlingar med EU kan komma att sträcka sig över flera år. En period där landet kan förutses komma att fokusera på inrikespolitiska frågor. Det kan få negativa konsekvenser för landets traditionella roll som ett ledande europeiskt Natoland, liksom vid en ekonomiskt negativ utveckling, även minskad vilja att ställa upp för USA ledda operationer i andra delar av världen än Europa.

OROSMOLN

Storbritanniens utträde ur EU sammanfaller med ekonomisk tillbakagång i stora delar av Europa, stark press på många samhällen från en omfattande folkvandring från krigsområden på andra sidan Medelhavet samt en stark ökning av terrorattacker från bl a IS.

Problemen förstärks av ett Ryssland som tydligt utmanar den säkerhetsordning som rått i Europa sedan det kalla kriget genom krigen i Georgien och Ukraina, påtryckningarna mot de baltiska staterna samt en omfattande informationskampanj med Moskva som avsändare.

I tillägg ett Kina som utmanar USA:s tidigare dominans i Stilla Havet med konsekvens att USA får ett splittrat strategiskt fokus mellan ett alltmer turbulent och svagt Europa och en allt tydligare hotbild som utgår från Peking.

TEXT: TOMMY JEPSSON

FRIVILLIGA BEMANNAR STAB UNDER MJÄLTBRANDSUTBROTT

MJÄLTBRANDSUTBROTTET i somras krävde veterinärer, fältassistenter och stabspersonal. Björn Hedbergh tvekade inte.

Efter utbrottet av mjältbrand i områden utanför Omberg och Ödeshög vid Vättern gick Jordbruksverkets insatsorganisation i gång. Det började med en ko som 6 juli bekräftades vara smittad med mjältbrand. Gården isolerades liksom flera andra där djuren testades och vaccinerades.

I den operativa ledningscentralen tjänstgör bland andra Björn Hedbergh, medlem i Försvarsutbildarna och aktiv i Gävleborgs hemvärnsbataljonsstab.

– Jag är en stabsmänniska, säger han i telefon från insatsområdet.

FUNGERAR ÖVERALLT

När Jordbruksverket gick ut med förfrågningar till frivilligorganisationerna, då svarade Björn ja direkt. Myndigheten behövde rutinerade befattningshavare och fick det.

Björn har jobbat i flera stabsfunktioner tidigare och varit med om flera stora övningar, som t ex Viking 14.

– Vi tillämpar militär stabsmetodik och den fungerar överallt.

I ledningscentralen ser Björn till att logistiken fungerar. Hans tillikauppgift är att vara kvartermästare. Materiel ska finnas på plats, till exempel regnställ till veterinärer som undersöker djur och ger vaccinationer.

Den operativa ledningscentralen är lokaliserad till Ödeshög och organisationen är bemannad av personal från ett flertal frivilligorganisationer.

GILLAR FRIVILLIGA

Från ledningscentralen styrs resurserna och veterinärer får meddelanden om vilka gårdar de ska åka ut till. När detta skrivs pågår vaccinationerna och merparten av de runt 700 djur som ska ha två vaccinationsdoser har vaccinerats.

Malin Linder på Jordbruksverkets beredskapsenhet gillar frivilliga.

– Det är väldigt uppskattat att vi har våra frivilligresurser och att de har möjlighet att vara med, säger hon.

Det skulle ha fungerat utan frivilliga, men:

– Det skulle ta mer tid och ställa större krav både på oss och på djurägarna, säger Malin.

15 djur är döda i mjältbrandsutbrottet, varav 14 med bekräftad mjältbrand.

TEXT: PER LUNQE

Veterinär ger vaccination.
Foto: Jordbruksverket

SOS ALARM I SAMARBETE MED FÖRSVARsutbildarna

112, ett självklart nummer att ringa i nödsituationer. Det bemannas av SOS Alarm med 15 larmcentraler. Varje år tar SOS Alarm emot 3 miljoner samtal på nödnumret 112. Men inte alla borde ha ringt 112.

– Är läget inte akut finns andra nummer som 114 14, säger Anders Klarström på SOS Alarms kommunikationsenhet.

SAMARBETET TOG FART

Nu har SOS Alarm inlett ett samarbete med Försvarsutbildarna för att sprida kunskapen om vilka nummer man ska ringa.

– Vi vet att Försvarsutbildarna på olika evenemang och genom kurser och annan utbildning träffar väldigt många människor, säger Anders Klarström.

ONÖDIGA SAMTAL

Kunskapen om att man inte alltid ska ringa 112 kan betyda att SOS Alarms operatörer får större möjlighet att hjälpa dom som verkligen är i nöd.

Tanken är att det kort som tryckts upp ska spridas där Försvarsutbildarna rör sig.

– Det är bra om det delas ut, vi har själva inte resurser att nå så många människor som Försvarsutbildarna.

– Problemet är att många bara kan ett nummer, 112. Det vill vi ändra på, säger Anders Klarström.

TEXT: PER LUNQE

Kortet som ska avlasta
112. Foto: Anna Torndahl

VRR: VETERANER HJÄLPER ANDRA VETERANER

Veteraner gör som de gör på missioner. De hjälper kamrater som behöver hjälp. Det som var en självklarhet på Balkan, Gazaremsan eller i Afghanistan är också en självklarhet för VRR, Veteranstöd Rapid Reaction, hemma i Sverige.

Soldat i Afghanistan. Hemma i Sverige hjälper kamrater om det kärvar. Foto: Nicklas Gustafsson / Combat Camera / Försvarsmakten

DET ÄR EN SUCCÉ. På nätet, det började 2014 på Facebook, hör veteraner av sig som hamnat i knipa med ekonomiska problem. Sedan starten har VRR förmedlat 5,8 miljoner kronor.

Hur går det till? Nu är VRR så känt att den veteran som behöver hjälp hör av sig till VRR antingen genom ett mejl, telefonsamtal eller genom Facebook. Styrelsen i VRR gör en bedömning, lägger ut på Facebook att "här behövs pengar" och sedan fyller kamrater på.

TILL KAMRATER I NÖD

Det har gått så bra att initiativtagaren Martin Bauhn fick utmärkelsen Årets veteran på veterandagen förra året vid Sjöhistoriska i Stockholm. Hur kändes det?

– Överväldigande. Inget jag hade kunnat ana. Det största man kan få, säger Martin Bauhn.

Martin Bauhn är kassör och VRR:s ansikte utåt. När han drog igång VRR i januari 2014 kunde han heller inte ana hur mycket det skulle bli. Och stödet han och de andra i VRR ger till veteraner i nöd började bra.

Första året samlade föreningen ihop 390 000 kr till 47 veteraner. Och det bara fortsatte, snart är 6 miljonersvallen sprängd.

Martin Bauhn och VRR vill skapa samma anda som gäller på en insats, där man hjälper varandra. På samma självklara sätt hjälps de som kommit hem och är i knipa.

– Ingen ska behöva vara ensam. Tanken är, att har man upplevt kamratskap ute på mission, så ska man göra det hemma också.

FACEBOOK

Det är fem veteraner som jobbar med VRR. Hur går det till när någon hör av sig till er?

– Det är så lite byråkrati som möjligt och inget integritetskränkande. Det går snabbt och smidigt. Vi pratar med den som behöver ett ekonomiskt stöd och tröskeln är låg.

Via Facebook kan kamrater som har det bättre ekonomiskt engagera sig och sedan swisha ett belopp.

– Några veteraner som inte har så mycket pengar att ge har auktionerat ut saker och med de pengarna kan vi hjälpa, säger Martin Bauhn.

I motiveringen till utmärkelsen framgick Martin Bauhns osjälviska och outtröttliga engagemang för veteraner, så att de på ett obyråkratiskt sätt kan få hjälp att lösa tillfälliga ekonomiska problem om detta behövs.

"Martin är en vardagshjälte och ett ljus i mörkret för många veteraner och förtjänar all uppmärksamhet han kan få! Han är en riktig fredsbevarare!" stod det i motiveringen till utmärkelsen.

KONTANTER

VRR finns för dig som är veteran och har hamnat i ekonomisk knipa. VRR finns också för dig som vill hjälpa en behövande veteran.

Föreningen Veteranstöd Rapid Reaction har sedan starten 2014 haft för avsikt att förmedla en ekonomisk hjälp i form av kontanta medel eller presentkort mellan givare och hjälpsökande ur målgruppen utlandsveteraner.

Vill du ge ett bidrag, plusgirokonto 70 84 15-5

TEXT: PER LUNQE

UTVECKLA DIG PÅ FUNKTIONÄRSKURS

ATT VARA FUNKTIONÄR innebär att man engagerar sig utöver det vanliga men även att man tar på sig ett ansvar att hantera ekonomi, utbildning, administration och i vissa fall även ungdomsverksamhet på ett korrekt sätt. Det kan vara snårigt att hitta rätt i regler som kommer både från Försvarsmakten och andra uppdragsgivare. För att göra det och även få en utökad kunskap och förståelse för vår värdegrund och För-

Våra funktionärer är oljan i maskineriet. Foto: Ulf Hammarlund

svarsutbildarnas organisation så genomför vi årligen en funktionärskurs under en sommarvecka på Tylebäck kursgård utanför Halmstad.

I år delades veckan in i fyra linjer. Dels de tradition-

ella linjerna utbildning och allmän men även ungdomsverksamheten var representerad genom att vi samtidigt genomförde utbildning av blivande ungdomsledare och genomförde en ungdomsledarkonferens. Utbildningslinjen är särskilt inriktad mot att kunna planera och genomföra utbildning av statliga uppdrag som exempelvis Grundläggande soldatutbildning för frivilliga som ska bli specialister i hemvärnet (GU-F) och Military

weekend. På den allmänna linjen lär man sig hur man agerar som framförallt styrelsemedlem med de krav som ställs på en demokratisk organisation med årsmöten och en del administration.

Ungdomsutbildningen är en särskilt viktig del av vår verksamhet då det ställs särskilda krav på hur vi tar hand om unga människor med ett intresse för försvar och krisberedskap. Då är det särskilt viktigt med diskussioner om värdegrund och ledarskap. Totalt var det 75 elever som deltog i år och de är överlag mycket positiva till utbildningen och lyfter fram möjligheten att träffa och utbyta erfarenheter med funktionärer från andra förbund i rörelsen.

För dig som funderar på att bli funktionär och instruktör så är det här ovärderliga kurser som du bör gå. Kontakta ditt förbud redan i höst om du är intresserad.

TEXT: PER KLINGVALL

LÄR DIG MER OM FÖRSVARSRÅG

FÖRSVARSRÅG är ett koncept som vi genomför tillsammans med Allmänna Försvarsföreningen (AFF) och Kungliga Krigsvetenskapsakademien (KKrVA) och syftar till att öka kunskaperna om svenskt försvar och försvarspolitik. Formen är ett seminarium med en kunskapsdel och en diskussionsdel där politiker och försvarsrepresentanter är inbjudna. I samarbetet så står KKrVA för föreläsarna och vi, genom våra regionala förbund svarar för att bjuda in politiker, försvarsrepresentanter och ordna lokaler. Försvarsforum genomfördes första gången 2013 för att öka kunskapen om försvarsfrågor inför valet och försvarsbeslutet. Åren 2013-2014 genomfördes över 30 seminarier över hela landet under Försvarsforums varumärke. 2015 bytte vi inriktning och vände oss till kunskapsuppbyggnad för de politiska ungdomsförbunden och nu är det dags att starta upp igen.

Den här gången så utgår vi från KKrVA arbete kring ett forsknings- och studieprojekt om det framtida slagfältet, benämnt KV21 (Krigsvetenskap i 21. århundradet). Deras arbete syftar till att ta fram underlag för hur svenskt försvar bör utformas i ett femtonårigt perspektiv. I samband med Almedalsveckan i Visby genomfördes fyra seminarier på olika teman som var mycket uppskattade.

Inom ramen för detta så erbjuder vi våra förbund att genomföra fem olika inriktningar på seminariet.

1. Vad kan utvecklingen i vår omvärld leda till?
2. Hur känsligt är vårt samhälle – ett antal påverkansfaktorer på sikt?
3. Det gråa kriget (terrorism, påverkansoperationer mm) – en realitet redan nu!
4. Ryssen kommer – hur gör han?
5. Civila försvaret – finns det? Bör det finnas?

Hittills har de flesta av våra regionala förbund nappat på idén och går allt i lås så startar vi i Uddevalla den 10/10 för att köra ytterligare två seminarier i oktober.

Efterhand vi får fler platser klara kommer vi att presentera dem på vår Facebook-sida och i tidningen.

TEXT: PER KLINGVALL

FÖRSVARSMAKTEN BEHÖVER FÖRETAGEN

ÖB vill ha avtal med näringslivet.
Företagen vill veta vad som önskas.

Lidingövägen 24, Försvarsmaktens högkvarter, förväntas ge besked om vad som efterfrågas hos näringslivet. Foto: Johan Lundahl / Combat Camera / Försvarsmakten

INCITAMENTEN FÖR NÄRINGSLIVET att delta och leverera till totalförsvaret var tema för en diskussion på Försvarspolitisk Arena i Almedalen i juli.

– Jag tror vi måste gå in på näringslivets logik. Den måste gälla. Jag litar inte till försvarsviljan som grund för det här (totalförsvaret). Då är det ändå aktieägarna och pengar som räknas. Vi måste mötas någonstans, sa professor Robert Egnell från Försvarshögskolan.

Han frågade sig vilka lagstiftningsmöjligheter som staten har.

– Skulle staten i dag kunna gå in och lagstifta om att företag måste bidra till totalförsvaret?

RESURSER FINNS

Frågetecknen kring näringslivets stöd till totalförsvaret är många och processen att åter bygga ett totalförsvaret har just kommit igång efter regeringens beslut i december förra året om att återstarta beredskapsmyndigheternas planering.

Den förra strukturen med att K-företag och civilbefälhavare, med beredskapslager är borta. Men det finns resurser till stor del i näringslivet.

Inom Näringslivets säkerhetsdelegation, NSD, finns ett stort kontaktnät med 800 befattningshavare, många säkerhetschefer, i företag och på myndigheter. Där diskuteras frågan om totalförsvaret. En central fråga är vilken hotbild som företagen ska rätta sig efter, en hotbild som ska vara dimensionerande.

STABILA STRUKTURER

Ett krav på totalförsvaret är att det ska skapa stabila strukturer i Sverige, strukturer som ska finnas i osäkra tider.

– Systemet som helhet, alla krishanteringssystem, hela säkerhetssektorn i Sverige måste ses som ett system där allting fungerar. Funkar inte näringslivet, då funkar inte Försvarsmakten och inte andra säkerhetsmyndigheter. Hela systemet måste funka för att staten Sverige och människorna ska vara säkra, sa Robert Egnell i Almedalen.

Mycket av samhällsviktig verksamhet drivs av priv-

ata företag. I en debattartikel i Dagens Industri (2016-07-06) skriver ÖB Micael Bydén och Helena Lindberg, GD på MSB, att en samverkan mellan Försvarsmakten och näringslivet är önskvärd. De vill ha tillstånd avtal.

”När Sverige utmanas ska civila och militära aktörer agera gemensamt med kraft och beslutsamhet. En del är gjort, men mycket återstår också att göra och det finns inga genvägar till den totalförsvarsplanering som nu ska genomföras” skriver artikelförfattarna.

Avtal efterlyses.

”Eftersom mycket av den samhällsviktiga verksamheten ägs eller drivs av privata företag behöver samverkan med näringslivet utvecklas och omsättas i avtal för viktiga leveranser till Försvarsmakten eller andra delar av totalförsvaret.”

AVTAL INTE ALLT

Men att idag prata om avtal är inte det viktiga, anser industrimannen Sven-Christer Nilsson som för Kungliga krigsvetenskapsakademien ledde projektet Sveriges säkerhet efter 2014.

– Avtal följer som en logisk konsekvens när staten definierat vad som behövs för att samhället ska fungera under kris och krig och anpassat lagstiftningen efter det, säger Sven-Christer Nilsson.

Han pekar på det Sverige hade under större delen av det Kalla kriget men som vi inte har i dag: textilindustri, gummiindustri, ett i stort heltäckande jordbruk, egen elektronikindustri, statliga telekomtjänster, en svensk handelsflotta, svenska åkerier och en helsvensk försvarsindustri med mera.

– Nu lever vi i en globaliserad ekonomi med ett kapitaleffektivt näringsliv, med små eller inga lager, stora åkerier som ofta är utlandsägda. Vi importerar jordbruksprodukter med minsta ledtid och vi är starkt beroende av importerade insatsvaror till industrin. Så vad vill staten att näringslivet ska bidra med i kris och krig?

Sven-Christer Nilsson sammanfattar.

– Problemet nu är att det inte finns något avtal.

TEXT: PER LUNQE

NÄR FÖRSVARETS SJUKHUS AVVECKLATS BEHÖVS CIVILA

Sjukvård i kris och krig, utmaningarna är många. På Socialstyrelsens krisberedskapsenhet arbetar Johan Carlstedt med planering för civilt försvar. Han tar utmaningarna.

NÄR FÖRSVARSMAKTEN reformerades, vissa bedömare menar avvecklades, med början av 1990-talet försvann också sjukvårdsresurser. Borta är arméns 35 fält-sjukhus och marinens 15 stridssjukhus. Vid kris och under krig är Försvarsmakten i dag helt beroende av civil hälso- och sjukvård.

– Den civila sjukvården har ett tungt ansvar, säger Johan Carlstedt.

HAR BÖRJAT

I den rapport, Planering för civilt försvar 2016–2020, som Socialstyrelsens krisberedskapsenhet tagit fram visar det sig att för en fungerande hälso- och sjukvård under höjd beredskap och krig behöver samverkan ske mellan ett flertal myndigheter i planeringen. Det handlar om bland andra Försvarsmakten, MSB och Socialstyrelsen men också om landsting och länsstyrelser.

Pågående planering för civilt försvar har 2020 som målbild. Var står Socialstyrelsen?

– Vi har inlett arbetet förra året, säger Johan Carlstedt.

Socialstyrelsen ska tillsammans med Försvarsmakten utveckla fyra koncept av vilka Socialstyrelsen ansvarar för civil och nationell sjukvård vid krig och allvarlig händelse. Utgångspunkten är en utveckling av det krisberedskapssystem som skapats för att hantera allvarliga händelser i fredstid. Myndigheten ska också utveckla ett koncept för civila internationella sjukvårdsinsatser.

TYKO VISAR MÖJLIGHETER

I våras övade landstingen tillsammans med Socialstyrelsen hanteringen av sjukvården vid en allvarlig händelse och stort skadeutfall. Övningen Tyko genomfördes med stöd av Socialstyrelsens kunskapscentrum och innehöll teknik för simuleringar och ett motspel. Scenariot var en tågolycka med möjlig antagonistisk orsak. Scenariot spelades med 400 skadade. Erfarenheter kommer att delges regeringen i slutet av september.

Sjukvård i krig utgår till stor del från den förmåga som finns för att hantera allvarliga händelser i fredstid. Leverantörer av sjukvård är landets landsting som alla har katastrofmedicinsk kapacitet, på vissa sjukhus större, på andra mindre. Totalt finns 70 akutsjukhus i Sverige. Under ett scenario där landet utsätts för hybridkrigföring kan antagonistiska angrepp ske i en gråzon där det är mer eller mindre klart vilken lagstiftning som gäller. Även i en sådan situation, innan regeringen

höjt ribban och deklarerat höjd beredskap, ska hälso- och sjukvård kunna erbjudas.

TYDLIGHET ÖNSKAS

Om en antagonist slår ut delar av svensk elförsörjning, delar av vattenförsörjningen eller att Internet släcks ner, vad betyder det för sjukvården?

– Då är sjukvården tillbaka på 1950- eller 1960-talet. Det är ett tänkande som inte finns kvar. Vi skulle få göra ett rejält omtag. Journalhantering, bildöverföring, laborativ verksamhet med flera verksamheter, bygger i dag på tillgång till teknik såsom tillgång till Internet. Vi skulle få en avsevärt begränsad kapacitet, säger Johan Carlstedt.

Vad behöver Socialstyrelsen för att kunna erbjuda Försvarsmakten sjukvård?

– Vi behöver exempelvis utveckla vissa planer och rutiner på regional och nationell nivå och se över regelverk. Det vore även en fördel om MSB blir tydligare i det arbete som myndigheten bedriver. Pågående planering gäller för 2016 till 2020 och möjligen brådskar därför vissa åtgärder. Det är saker som måste lösas ut, säger Johan Carlstedt.

De utmaningar som sjukvården står inför är flera, exempelvis robusta akutsjukhus och ledningsplatser, tillgång till sjuktransporter och traumaomhändertagande. Övningar ska genomföras och det ska finnas läkemedel. Sjukvård är en av de grunder totalförsvaret står på.

TEXT:
PER LUNQE

Johan Carlstedt utreder sjukvård i kris och krig.
Foto: Per Lunqe

ÖVADE MED AMERIKANSK ROBOTJAGARE

Fartygschefen, örlogskapten Kalle Fahlander kastar en snabb blick på radarskärmen samtidigt som han skickar över frågan till signalspaningsofficeren Håkan Beillon. Klockan har passerat nio på kvällen. Ombord på korvetten HMS Sundsvall råder lugn men högsta koncentration.

Eldgivning med 40 mm automatkanon. Foto: Stefan Bratt

Stridsledningcentralen på korvetten HMS Sundsvall. Foto: Stefan Bratt

Kock bjuder på mellanmål. Foto: Stefan Bratt

ÖVNINGEN SOM SKA pågå en bit in på natten är unik. Försvarsutbildaren var som enda medie med när svenska 41:a korvettdivisionen övade tillsammans med USS Donald Cook i farvattnen söder om Gotland.

Klart skepp har beordrats och i stridsledningscentralen är nu Håkan Beillon en spindel i jakten på den tysta fienden.

Nu handlar det om att vara tyst och inte avge några avslöjande radarekon förrän i allra sista stund. Som tekniskt stöd har Håkan Beillon den avancerade signalspaningsutrustningen som kontinuerligt snappar upp olika signaler på en rad frekvensband. Med sin erfarenhet kan Håkan snabbt upptäcka intressanta signaler som kan vara värda att spana vidare på med antingen radar eller andra sensorer. Men, varje radarsvep måste övervägas noga då Sundsvall själv riskerar att bli upptäckt om radarn är tänd för länge.

– En av de taktiska åtgärderna vi då har att tillgå är att vi är tre fartyg som samarbetar och delar varandras information. I vår division ingår också korvetterna HMS Helsingborg och HMS Visby, berättar fartygets ställföreträdande chef eller sekond som är det marint korrekta, löjtnant Mattias Axner.

VILL VARA FÖRST ÖVER LINJEN

Det är en bit av södra Östersjön som utgör "spelplan" för övningen mellan divisionen och USS Donald Cooke. På en yta av cirka 50 sjömils bredd och 100 sjömils längd ska striden mot den amerikanska jagaren stå. Halvvägs diagonalt dras en osynlig linje. När denna linje passerats av något av de deltagande fartygen är det fritt fram att inleda bekämpning. Någon bekämpning får däremot inte ske förrän linjen passerats men väl målinmätning och spaning.

– Då förstår du att vårt mål är att vara först över linjen och sedan genomföra en bekämpning med vårt robotsystem, säger Kalle Fahlander och ler.

SJÖSATTES 1991

HMS Sundsvall sjösattes 1991 och väntar på en så kallad generalöversyn. En renovering som skulle varit utförd sedan flera år tillbaka. Tidpunkten för när den gamla damen ska läggas in på varv är inte avgjord.

Kalle Fahlander, trots sina knappt fyllda 40 år, är i dag äldste luftförsvarsofficer inom korvettdivisionen.

Han sticker inte under stol med att artilleriförmågan har blivit mer sårbar under de senaste åren. Vare sig Sundsvall eller de betydligt mer moderna korvetterna med sin signaturanpassningsförmåga (stealthteknik) är inte utrustade med någon form av kvalificerat luftvärnsrobotsystem för egenskydd.

– Hur mycket påverkar det din besättning att fartyget inte har ett fullgott lv-skydd, till exempel robotsystem?

– Det är viktigt för besättningen att ha förtroende för de system som vi har ombord. Att oroa sig för system som vi inte förfogar över leder inte någon vart. Vi är ändå en vass och kompetent vapenplattform med tanke på vår beväpning med robot 15-systemet. Oavsett hur mycket skydd du har som fartyg kan du bli sänkt – det handlar bara om hur mycket dina system mätas av anflygande robotar. Vi kan sänka de mest avancerade luftvärnskryssarna bara rätt mängd robotar används eftersom vår huvuduppgift är yt- och undervattensstrid, säger Kalle Fahlander.

VERKAR I KUSTNÄRA OMRÅDEN

Han poängterar också att HMS Sundsvall och andra mindre fartyg inte är tänkta att strida på öppet hav:

– En del av vår taktikanpassning är också att vi mycket ogärna exponerar oss på det fria havet. Vi verkar i kustnära områden med grundgående fartyg och arbetar med att vara så osynliga som bara är möjligt. Lägg sedan till att alla fartyg i Visbyklassen har ett mycket fullgott skydd mot radarupptäckt tack vare sina smygegenskaper.

Klockan närmar sig elva och nu drar det ihop sig. HMS Visby har fått vittring och leder jakten i en viss bäring. Bingo! På skärmen blir ekot tydligt och klassificeringen dröjer inte länge. Måldata matas in i robotsystemets eldledning och sedan kommer order från stridsledaren – robot, fyr! Utfallet av anfallet får dock bli något som

endast besättningen vet då informationen är sekretessklassad. Ytterligare några anfallslöpor sker innan befälhavaren på USS Cook via radio ger lovord och tackar för bra övning förmedlat via divisionschefens fartyg, HMS Helsingborg.

Nu stävar vi norrut mot Utö där skjutövningar med målflyg väntar och fartygets kanonsystem ska få bekänna färg.

KANONSKJUTNING VID UTÖ

Efter en skumpig natt på havet har våghöjden dämpats och skjutövningen inleds efter frukost. Klart skepp beordras på nytt.

– Robot, bäring 060, varskor radaroperatören!

– ManO och radar – kontrollera säkerhet bäring 060, beordrar fartygschefen och sedan följer en väl övad drill i stridsledningscentralen.

Luftförsvarsofficeren rapporterar om ”två hot” och ger order till kanonoperatören om eld. Sekunder senare flyger ett antal 40-millimeters projektiler mot målet. Ytterligare några varv senare och ett antal skott avlossade är Kalle Fahlander nöjd och ger order om att färden tillbaka till divisionens bas i Berga ska inledas. Funktionsmässigt har 41:a korvettdivisionen ansvaret för utveckling av stridsteknik under ytan. Systerdivisionen vid Marinbasen i Karlskrona ansvarar för ytstrid och artilleribekämpning.

Hittills har det varit liten andel samverkansövningar för HMS Sundsvall tillsammans med andra förband förutom flygvapnet.

– Jag skulle som fartygschef önska att vi kunde samöva mer med till exempel luftvärnsförband eftersom vi kan skydda varandra. Våra fartyg skulle till exempel kunna skydda ett basområde med våra system och luftvärnsförbanden skulle kunna skydda vår förtöjningsplats.

TEXT: STEFAN BRATT

Välkommen att söka bidrag för verksamhet som tjänar till att stärka Sveriges försvar samt fredsbevarande och samhällsstödjande åtgärder.

Berättigade att söka är frivilliga försvarsorganisationer och organisationer som verkar för stöd till samhälle och individer. Ansökningar till Källvikenstiftelsen kan göras under två perioder per år:

1 april – 1 september och 1 oktober – 1 mars.

För ansökningsformulär och mer information, se hemsidan.

Källvikenstiftelsen • Pionjärvägen 6 • 451 34 Uddevalla • info@kallvikenstiftelsen.se • www.kallvikenstiftelsen.se

KRÖNIKAN

BARA I FALL ATT

Om kriget kommer var en broschyr som innehöll råd och anvisningar till svenska folket om kriget kom. Längre fanns den längst bak i telefonkatalogen. Den var en del av totalförsvaret. Men sista upplagan trycktes 1983, och själva telefonkatalogen blev efterhand lika obsolet som totalförsvaret. Trodde man – om totalförsvaret.

EFTER MURENS FALL fick Sverige en försvarspolitik som byggdes på grundvalen att krig i Europa för evigt hade förpassats till historiens sophög. Sedan bjöd Vladimir Putin på ett brutalt uppvaknande. Det är krig i Europa och Östersjön har blivit högriskområde.

I FOI-rapporten *Brännpunkt Baltikum* varnar Robert Dalsjö för att kombinationen av rysk militär överlägsenhet och Kremls oberäknelighet kan leda till frestelsen att ta Nato på sängen i Baltikum. Och om det kriget kommer, kommer Sverige i sådana fall inte att stå utanför.

Sveriges geostrategiska läge, fördragsbundna förpliktelser i EU Lissabonfördrag och vår ensidigt utfärdade solidaritetsdeklaration leder fram till den slutsatsen. Säkerhetspolitiken bygger ju dessutom på att vi genom att ge hjälp själva ska få hjälp. Från Nato.

Samtidigt är det nog svårt för de flesta att föreställa sig vad ett krig innebär eller hur det kan komma att gestalta sig. Det blir inte som förr i alla fall. Det är ännu svårare att veta hur det framtida kriget kommer att se ut. Samtidigt är det just detta som försvarspolitikerna måste ta höjd för: nya vapensystem tar lång tid att besluta och införa.

Mot den bakgrunden är Kungliga Krigsakademiens studie *Hotet – Mål och medel vid ett framtida angrepp mot Sverige* ett tungt vägande inlägg i den försvarspolitiska debatten som borde få ja, ni vet vilka, att verkligen vakna.

I studien ser man 10–15 år framåt i tiden. Utan att blunda. 2030 kommer Ryssland att "ha en i de flesta avseenden modern och välövad krigsmakt". På väg fram till den slutsatsen analyseras teknikutveckling,

förmågeutvecklingen inom de olika stridskrafterna, cyber- och telekrigföring, InfoOps och PsyOps och förstås rysk maskirovka. Doktrin och militär teori läggs under lupp.

En viktig poäng är att de olika förmågorna ska ses i ett samverkande sammanhang. Det åskådliggörs i tre olika scenarier, med olika ryska målbilder. Alla med Baltikum som utgångspunkt för aggression mot Sverige:

- Kris, påverka svensk beslutsfattning i syfte att få Sverige att vägra Nato möjlighet att använda svenskt territorium.
- "Hybridkupp" mot Gotland för att närmast omöjliggöra för Nato att ingripa i Baltikum.
- Operation mot Baltikum som inleds med ett angrepp mot Sverige för att förhindra Nato att använda svenskt territorium och luftrum.

Tyvärr blir det inte något happy end i krigsspelet, men det finns ett men. Alla bygger på antagandet att Sverige inte förmår att rusta sig mot hotet utan att nuvarande försvars- och säkerhetspolitiska kurs i stort sett ligger fast. Men det är just det som den inte bör göra.

Scenarier är inte prognoser utan manar till att tänka före för att kriget inte ska komma. Försvaret av Sverige behöver ökade resurser både i närtid och med sikte på den medellånga framtiden. Men det räcker inte. Livet skulle bli enklare för alla utom Putin – och hans kramare – med ett fullvärdigt svenskt medlemskap i Nato.

TEXT: CLAES ARVIDSSON

VI LÄRDE OSS MYCKET

Lärare och elever samlade för det obligatoriska kursfotot. Foto: Lars Björk

Hög aktivitet i grupperna kännetecknade kursen. Foto: Lars Björk

UNDER VECKA 32 genomfördes kursen Totalförsvarsinformation – fördjupning vid Fårö kursgård. En kurs som syftar till att deltagarna självständigt ska kunna planera, organisera, bjuda in till och genomföra försvarsinformationsaktiviteter inom sina respektive verksamheter eller hemorter. Avsikten är inte att man själv ska hålla föredrag utan man ska kunna bjuda in intressanta och kunniga personer och se till att arrangementet blir genomfört på ett professionellt sätt. Vi fick även en gedigen duvning i internationell och svensk säkerhetspolitik, civilt och militärt försvar och olika typer av hot.

Ämnet är angeläget! Det är allt fler som idag intresserar sig för civilt och militärt försvar och en del gör det kanske även med en viss oro inför det som sker i vår omvärld. Genom att erbjuda denna kurs gör Försvarsutbildarna en god insats. Vi som medlemmar kan bidra till ökad medvetenhet och vägen dit är att våra medlemmar lokalt tar egna initiativ. Kursen ger

oss verktygen för att kunna göra just detta – Kursveckan följde en tydlig pedagogisk modell för att stärka vår förmåga. Reklam, budget, rigga lokal, ta hand om inbjudna gäster på bästa sätt var några av de områden som kursen täckte.

Det behövs ingen särskild förhandskunskap inom ämnet civilt eller militärt försvar. Tvärtom hade de engagerade deltagarna mycket varierande bakgrund vilket gjorde våra gruppövningar och lektioner än mer givande.

Veckan på den trevliga kursgården rann iväg snabbt. Mycket bra och kunniga föreläsare, Försvarsutbildarnas egna såväl som externa experter, varvades med olika gruppuppgifter och praktiska övningar, t ex media-träning. Det var högt tempo och vi lärde oss mycket, men det fanns ändå tid till ett besök på Visbys medeltidsvecka eller besök vid några av Fårös vackra raukar.

TEXT: LARS HOLMQVIST

KURS FÖR FÄLTARTISTER

FÄLTARTISTERNA HAR BEDRIVIT utbildning på Försvarsutbildarna Skånes kursgård i Höllviken i 25 år. I år genomfördes fyra kurser där 46 personer ur Sveriges artistelit bl a fick lära sig att stå och gå i uni-

form, mer om Försvarsmakten, Fältartistens roll som personalvårdare samt kvällsövnings-show måndag-onsdag där eleverna tilldelades fiktiva insatser t ex "Ni är i Afghanistan, publiken är multiinternationell, verkställ".

Mia Löfgren.
Foto: Tomas Boström

Fullt ös på scenen. Foto: Roger Rådström

På torsdagen genomfördes en slutövningsshow för lokalt inbjuden publik under stort jubel och under fredagen en avslutningsmiddag med middagsunderhållning och specialinbjudna gäster från HKV och Sveriges Riksdag så att de fick möjlighet att lära sig mer om Fältartisterna och hur Sverige kan nyttja fältartisternas kunskaper på bästa sätt.

TEXT: MIA LÖFGREN

WE ARE STHLM – VI VAR DÄR!

AUGUSTIS HETASTE FESTIVAL i hjärtat av Stockholm, det är We are Sthlm. Försvarsutbildarna fyllde tillsammans med Sjövärnsskåren ett tält med tillhörande maskeringsnät. I Kungsträdgården hälsas ungdomar i åldrarna 13–19 år välkomna. Det är en åldersgrupp som passar bra för frivillig ungdomsverksamhet. När Försvarsutbildaren gör ett besök är det högt tryck. Ett liveband värmer upp på stora scenen, skateboardåkare utför dödsdanser på ramper och trygga poliser vandrar omkring för att förhindra trakasserier.

I tältet är det gröna och blå uniformer. Asterix Ekerow Wittinghoff som har en plats i Försvarsutbildarnas ungdomsråd ser till att allt löper.

Materiel har Asterix och hans kamrater hämtat från det förråd som ungdomarna disponerar på Livgardet i Kungsängen.

– Vi har väldigt bra samarbete med hemvärnets utbildningsgrupp.

Under festivalveckan har ungdomarna i tältet ett stort mål.

– Vi vill visa hur man kan få en meningsfull fritid. Men inte bara det.

– Vi står för bra värderingar, säger Asterix.

För att testa besökande ungdomars egna värderingar får de skriva ner sina på en post-it-lapp. Väggen är full med lapparna. Där finns "skydda folket", "de oskyldiga", "att det inte blir krig i Stockholm", "vara den man är" och många mer.

TEXT: PER LUNQE

Gröna och blå uniformer burna av ungdomar, står för värderingar som torgförs på We are Sthlm. Foto: Per Lunqe

TOTALFÖRSVARSDAG PÅ VÄSTKUSTEN

Ulla Reimers informerar intresserade besökare. Foto: Lars Ålander

FÖRSVARsutbildarna UDDEVALLA genomförde traditionsenligt Totalförsvarets dag i Uddevalla centrum. Det görs tillsammans med Bohusdalsgruppen och frivilligorganisationer på orten. Temat för dagen var försvarsinformation, rekrytering och att öka folkförankringen.

TEXT: LARS ÅLANDER

KRISKOMMUNIKATION PÅ TYLEBÄCK

HELGEN 2-4 SEPTEMBER genomförde Criscom en kurs för nyrekryterade kommunikatörer till sin basorganisation.

Basorganisationen är en frivillig förstärkningsresurs med kommunikatörer som rekryteras och utbildas genom Criscoms försorg. Medlemmarna i basorganisationen knyts i första hand till utpekade myndigheter och länsstyrelser och syftar till att stärka deras kommunikationsförmåga i kris. Flera av de som deltog i samband med utbildningen är knutna till kommande avtal med Länsstyrelserna i Kronobergs och Uppsala län. På bilden genomförs ett grupparbete om hur kommunikationssamordning sköts vid samhällskriser. Totalt finns nu cirka 60 utbildade informatörer i basorganisationen.

TEXT: ANNA TORND AHL

Foto: Anna Torndahl

DET HÄNDER I FÖRBUNDEN

2/10-20/12

REGION SYD

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
CBRN grundkurs	07-09 okt	Skövde	Älvsborg
Årstävlan	08 okt		Bohuslän-Dal
Försvarsforum	10 okt	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Försvarsupplysning	11 okt	Halmstad	Halland
Försvarsinformation	12 okt	Lysekil	Bohuslän-Dal
Ungdomsövning	14-16 okt	Halmstad	Halland
Vapentjänst (ungdom)	14-16 okt		Bohuslän-Dal
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	15-28 okt	Halmstad	Halland
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	15-28 okt	Eksjö	Norra Småland
Försvarsinformation	17 okt	Skövde	Skaraborg
Studiebesök	18 okt	Karlsborg	Bohuslän-Dal
Karlsborgs fästning			
Ungdomsverksamhet	22 okt	Skövde	Skaraborg
Första hjälpen utbildning	22 okt	Skövde	Skaraborg
Studiebesök luftvärnsmuseum	26 okt	Halmstad	Halland
CBRN grundkurs	28-30 okt	Skövde	Älvsborg
Military Weekend	28-30 okt	Kalmar	Kalmar
Trafiksäkerhet	29 okt	Halmstad	Halland
Utbildningstillfälle (ungdom)	29 okt	Uddevalla	Bohuslän-Dal
Höstövning (ungdom)	11-13 nov	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Military Weekend	11-13 nov	Skövde	Skaraborg
Ungdomsövning	11-13 nov	Halmstad	Halland
Försvarsinformation	14 nov	Skövde	Skaraborg
Försvarsinformation	16 nov	Halmstad	Halland
Ungdomsövning	18-20 nov	Kosta	Kalmar
Serieskjutning 4, förbundsmästerskap fält	19 nov		Bohuslän-Dal
Verksamhetssäkerhet	19-20 nov	Skövde	Skaraborg
Försvarsforum	21 nov	Göteborg	Göteborg
Military Weekend	25-27 nov	Skredsvik	Bohuslän-Dal
IKFN	25-27 nov		Bohuslän-Dal
Ungdomsverksamhet	26 nov	Skövde	Skaraborg
Försvarsforum	28 nov	Malmö	Skåne
Military Weekend	02-04 dec	Karlskrona	Blekinge
Military Weekend	02-04 dec	Göteborg	Älvsborg
Ungdomsövning	02-04 dec	Halmstad	Halland
Julavslutning (ungdom)	03 dec	Skredsvik	Bohuslän-Dal
Ungdomsverksamhet	10 dec	Skövde	Skaraborg
Skytte	11 dec		Bohuslän-Dal
Skinkskjutningen	17 dec		Bohuslän-Dal
Skytte	18 dec		Bohuslän-Dal

REGION MITT

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	07-09 okt	Berga, Sthlm	Stockholm Södermanland
Totalförsvarskväll	13 okt	Västerås	Västmanland
Förbundsmästerskap skytte	15 okt	Söderhamn	Gävleborg
Hjärt-lungräddning	19 okt	Västerås	Västmanland
Höstövning/baskurs (ungdom)	28-30 okt	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Värdegrund	03 nov	Västerås	Västmanland
Military Weekend	04-06 nov	Livgardet, Sthlm	Stockholm Södermanland
Military Weekend	04-06 nov	Kvarn	Östergötland
Försvarsforum	14 nov	Stockholm	Stockholm Södermanland
Hjärt-lungräddning	23 nov	Västerås	Västmanland
Höstövning, slutövning (ungdom)	25-27 nov	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Verksamhetssäkerhet	09-10 dec	Strängnäs	Stockholm Södermanland
Military Weekend	09-11 dec	Livgardet, Sthlm	Stockholm Södermanland
Ungdomsledarträff	09-11 dec	Strängnäs	Stockholm Södermanland

REGION NORR

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Military Weekend	14-16 okt	Boden	Norrbottnen
Försvarsinformation	20 nov	Luleå	Norrbottnen
Grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F)	26 nov-09 dec	Umeå	Västerbotten

RIKSTÄCKANDE FÖRBUND

Aktivitet	Datum	Plats	Arrangerande förbund
Ungdomsövning	05 okt	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	07-09 okt	Väddö	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	09 nov	Norrtälje	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	11-13 nov	Kungsängen	Luftvärnsförbundet
Ungdomsövning	17 dec	Norrtälje	Luftvärnsförbundet

POSTTIDNING

B

SOMMARENS KURSER

Media gaming, Falsterbo. Foto: Anna Torndahl

Rekrytering, Gävleborg. Foto: Hans Wander

GU-F, Falun. Foto: Arasteh Heinemann

Sjukvård, Fårö. Foto: Maria Petrén

Tema specialistofficer, Skillingaryd. Foto: Pierre Alpstranden

Funktionärskurs, Tylebäck. Foto: Ulf Hammarlund

Sjukvård gk 2, Tylebäck. Foto: Ulf Hammarlund

We are Sthlm. Foto: Per Klingvall

Sommarskola, Skåne. Foto: Magnus Starseth

Anmäl ändrad
adress!

Har du flyttat eller ska du byta adress? Se till att du får ditt nummer av Försvarsutbildarna utan avbrott!
Gå in på www.forsvarsutbildarna.se – leta upp "Min medlemssida" och gör dina ändringar direkt på hemsidan.

